

GÖTEBORGS UNIVERSITET
INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

”Tiggeri - Ett exporterat problem?”

*- En kvalitativ studie om Göteborgs politikers bild av tiggeri, samt
dess kopplingar till samhällsdiskursen*

SQ1562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp
Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits
Kandidatnivå, Vårterminen 2015
Författare: Niklas Andersson och Frida Svensson
Handledare: Dietmar Rauch

Abstract

Titel ”Tiggeri – ett exporterat problem?”

Författare Niklas Andersson och Frida Svensson

Nyckelord Tiggeri Socialpolitik Samhällsdiskurs Socialt arbete Claims-making Agendasetting

En vanlig inställning är att ingen ska behöva tigga i dagens välfärdsamhälle. I och med ökad rörlighet och globalisering har dock tiggeri som fenomen blivit allt synligare på våra gator i Göteborg. Medierna uppmärksammar frekvent tiggeri vilket även gör det till en aktuell del av allas vår verklighet. I Göteborgs stad är även tiggarna en grupp människor som dykt upp på socialpolitikens agenda. Syftet med denna studie är därför att undersöka lokala politikernas bild av tiggeri i Göteborgs stad samt dess kopplingar till samhällsdiskursen. Lokalpolitikernas bild av tiggeri tas fram genom tre kvalitativa intervjuer med en representant från största parti inom respektive block, nämligen Socialdemokraterna och Moderaterna samt Sverigedemokraterna. En dokumentanalys av artiklar från fyra av landets största dagstidningar resulterar i en bild av samhällsdiskursen gällande tiggeri i dagsläget.

Socialdemokraterna, tillhörande regerande block i kommunen, talar i linje med diskursen där de anser att vi har ett ansvar att på plats att underlätta för tiggarna genom insatser som ska leda till integrering i samhället. Sverigedemokraterna, och till en viss mån Moderaterna, förmedlar å andra sidan en bild som talar emot diskursen då de lyfter upp individens ansvar att själv söka arbeten. I Sverigedemokraternas fall lyfts även ett förbud upp som enda åtgärd, något som också talar emot den dominerande samhällsdiskursen. I fallet då Socialdemokraterna bedriver en politik som följer samhällsdiskursen kan det antas att deras politiska frammaningar, eller *claims*, har vunnit mark hos allmänheten. Alternativt skapas åsikterna kring tiggeri i en slags medial urvalsprocess och *agendasetting*, där nyheter och inslag i dagstidningar har format samhällsdiskursen. Oavsett tolkning, resulterar det i en påverkan av det sociala arbetets fält. Genom att belysa detta belyses även den process ett socialt problem som tiggeri genomgår samt vart agendan sätts för det som sedan resulterar i inflytande på det sociala arbetets fält.

Innehållsförteckning

1. Introduktion	1
1.1. Bakgrund och problemformulering.....	2
1.1.1. Syfte.....	4
1.1.2. Frågeställningar.....	4
1.1.3. Definitioner.....	5
1.1.4. Avgränsningar.....	5
2. Teori	5
2.1. Socialkonstruktivism.....	5
2.2. Diskurs.....	6
2.3. Claims-making.....	7
2.4. Dagsordnings- och gestaltningsteorin.....	9
3. Tidigare forskning/kunskapsläge	11
4. Metod	16
4.1. Vår förståelse.....	16
4.2. Vetenskapssyn.....	16
4.3. Val av metod samt motivation.....	17
4.3.1. Kvalitativ metod samt dokumentanalys.....	17
4.3.2. Kvalitativ intervju.....	20
4.4. Reliabilitet och validitet.....	23
4.5. Arbetsfördelning.....	24
4.6. Etiska överväganden.....	24
5. Resultat	26
5.1. Vem är tiggaren?.....	26
5.1.1. Dokumentanalys.....	26
5.1.2. Intervjuer.....	26
5.2. Orsaker till tiggeri.....	29
5.2.1. Dokumentanalys.....	29
5.2.2. Intervjuer.....	29
5.3. Åtgärder.....	31
5.3.1. Dokumentanalys.....	31
5.3.2. Intervjuer.....	32
5.4. Rollen av media enligt lokalpolitikerna.....	35
5.5. Sammanfattning.....	36
5.5.1. Vem är tiggaren?.....	36
5.5.2. Orsaker till tiggeri.....	37
5.5.3. Åtgärder.....	37
5.5.4. Rollen av media enligt lokalpolitikerna.....	38
6. Analys	38
7. Slutdiskussion	42
8. Referenslista	45

1. Introduktion

Vår forskningsidé är sprungen ur det fenomen som många idag är tvungna att förhålla sig till på Sveriges gator. Ett fenomen som vi personligen inte alla gånger vet hur vi ska bemöta, vilket gav oss ett vidare intresse för att just belysa *tiggeri*. Ett fenomen som du möter på många platser i Göteborg. Vädjande blickar från människor som sitter majoriteten av sin vakna tid på kullersten med en mugg, och ibland en skylt som förklarar varför de befinner sig just här. Människor som korsat Europa för att det finns mer hopp om överlevnad utanför en 7eleven i Sverige än i byn där hemma. Människor som här möter ett folk som gärna donerar pengar till fadderbarn över hela världen, men som kan tveka innan en väljer att bidra med ett mynt till någon de möter varje dag, på hemmaplan. Så hur ser allmänheten på tiggarna? Vad sägs egentligen i debatten som lyfts upp så ofta och vad säger våra politiker?

Detta är en kvalitativ studie som går ut på att undersöka just bilden av tiggeri, utifrån samhällsdiskursen och våra lokala politikers synvinkel. En studie som vi gör för att få en bild av hur invånarna i Sverige egentligen förhåller sig till tiggeri. Detta genom att undersöka en del av samhällsdiskursen som vi utläser från media och vidare genom att intervjua politiker i Göteborg får vi även deras bild. Vidare vill vi även undersöka kopplingar mellan den bild som presenteras av Göteborgs politiker och samhällsdiskursen.

Tiggeri har under de senaste åren diskuterats i en stor utsträckning i media. Åsikterna har varierat rörande vem tiggaren är, vad fenomenet beror på, hur det ska bemötas och av vem. Idag omtalas tiggaren som en EU-medborgare med ursprung från främst Rumänien eller Bulgarien. Anledningarna till tiggeri som tas upp handlar om att tiggarnas hemländer inte själva tar ansvar och har exporterat problemet (Aftonbladet 2014), eller på grund av att människor helt enkelt är fattiga (Aftonbladet 2014). Förslag för att åtgärda tiggeri har handlat om bland annat inslag om att skapa arbetsmöjligheter till tiggarna här likaväl som på hemmaplan genom att erbjuda jobb och utbildning (DN 2015), till de som anser att det är en rättighet att tigga, och att en ska lyda apostlagärningarna och ge mer pengar (Aftonbladet 2014).

Tiggeri är också ett något som debatteras inom politiken och är aktuellt för olika socialpolitiska åtgärder. Genom kvalitativa semistrukturerade intervjuer med politiker i tre

partier i Göteborg har resonemang presenterats som både bekräftar och går emot den dominerande samhällsdiskursen. Socialdemokraterna, tillhörande regerande block i kommunen, talar i linje med diskursen där de bland annat anser att vi har ett ansvar att på plats underlätta för tiggarna genom insatser som ska leda till integrering i samhället. Sverigedemokraterna, och till en viss mån Moderaterna, lyfter å andra sidan istället upp en bild som talar emot den dominerande samhällsdiskursen då de lyfter upp individens ansvar att själv söka arbeten och i Sverigedemokraternas fall lyfts även ett förbud av tiggeri på Göteborgs gator upp.

1.1 Bakgrund och problemformulering

Beijer (1999:11) i Meeuwisse & Swärd (2010:30) Definerar tiggeri som; ”...att någon ber om pengar utan att samtidigt erbjuda någon tjänst eller vara.”

Att ge allmosor är något som har en lång historisk tradition i Sverige där givandet stod för något gott som en medborgare kunde bidra med. Att få tigga ansågs vara en rättighet och inget som ifrågasattes (Börjesson 2003:). Urbaniseringen bidrog till att större uppmärksamhet riktades mot missförhållanden som fattigdom och tiggeri. Dessa hade existerat tidigare men kopplades nu samman med den samhällsomvandling som ägde rum och ansågs även aktuella för åtgärder. Dessa missförhållanden blev nu sedda som sociala problem som förutsatte organiserade insatser där staten bar ett visst ansvar (Meeuwisse & Swärd 2002:28,31)

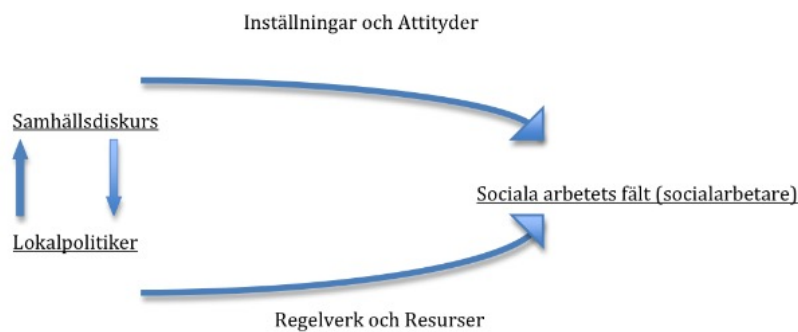
I och med välfärdssamhällets framväxt under 1930-1970 började sociala problem ses som en följd av ojämn tillgång till arbete, bostäder och välfärd. Som svar på detta utvecklades arbetsmarknadspolitik, bostadspolitik och (andra) olika varianter av socialpolitik. Målet med socialpolitiken var att samhället skulle kunna kartlägga, åtgärda samt förebygga sociala problem i samhället. Salonen (1994) i Meeuwisse & Swärd (2002) uttrycker hur socialpolitik är ett medel som ska åstadkomma en viss typ av förändring där socialpolitiska lösningar anses lämpliga då de grundas på en demokratisk överenskommelse. Olika yrken definierades och skulle baserat på vetenskapligt beprövade metoder kunna kartlägga samt åtgärda sociala problem i samhället. Dessa professioners praktiska erfarenheter inkluderades även i samhällsplaneringen under 1960- och 70-talet, för att på så vis även kunna bidra till att förebygga sociala problem (Meeuwisse & Swärd 2002:29).

Medierna anses även ha en central del i vår syn på sociala problem och de sociala problemen skapas diskursivt i olika medier. Genom att läsa dagstidningarna eller titta på TV blir vi som läsare och tittare delaktiga i deras konstruktion av verkligheten. De fenomen som diskuteras och lyfts upp av och i media som just problematiska blir därav en del av vår verklighet och bilden av dessa fenomen som sociala problem befästs därmed hos befolkningen (ibid).

Globaliseringen bidrar till att öppna upp och samtidigt föra samman länder. Ekonomisk instabilitet och arbetslöshet i ett land kan snabbt sprida sig till ett annat land och det blir allt svårare att föra en nationell politik som kan åtgärda de sociala problem vi finner i samhället (Meeuwisse & Swärd 2010:30). I och med den fria rörligheten i EU har människor från andra länder fått möjligheten att livnära sig på tiggeri i Sverige då de ekonomiska förhållandena i hemländerna är dåliga (Socialstyrelsen 2013).

Idag kan antalet tiggare anses vara få i de nordiska länderna, och en vanlig inställning är att ingen ska behöva tigga i dagens välfärdsamhälle. I och med globaliseringen är dock detta fenomen något som blivit allt synligare på våra gator. Medierna uppmärksammar tiggeri mer än tidigare vilket även gör det till en större och mer aktuell del av allas vår verklighet. Som ovan nämnt har tiggeri funnits med som en del av vår historia. Bilden av tiggaren har dock förändrats under historiens gång men har länge nu betraktats som ett socialt problem som kräver socialpolitiska åtgärder (Meeuwisse & Swärd 2002:30-33).

De människor som idag kallas tiggare i Sverige och Göteborg är därmed individer som är aktuella för flertal interventioner och stödinsatser från det sociala arbetets fält i Göteborg. Vi är därför intresserade av att se hur samhällsdiskursen gällande tiggeri ser ut i dag baserat på media, samt hur våra lokala politiker talar om fenomenet. Genom att studera bilden av tiggeri utifrån media och lokalpolitiker anser vi att vi belyser en viktig aspekt för det sociala arbetets fält. De båda representerar olika politiska och mediala aktörer som är delaktiga i hur ett socialt problem definieras och bemöts. Det sociala arbetets ramar sätts av den aktuella socialpolitiken i form av regelverk och resurser. Samhällsdiskursen i sin tur påverkar även det sociala arbetet då diskurser inkluderar den sociala praktiken och påverkar socionomers inställningar och attityder rörande det aktuella fenomenet. Dessa två representerar två olika kanaler av inflytande, och vi är nu intresserade av att titta närmare på relationen mellan dessa två (se Bild 1). Dels undersöka den aktuella bilden av tiggeri, men även titta på hur kopplingarna mellan dessa två ser ut.

Bild 1. Samhällsdiskursen, våra lokalpolitiker samt det sociala arbetet skapar här ett förhållande där samhällsdiskursen och lokalpolitikerna representerar två olika kanaler av inflytande.

1.1.1 Syfte

Uppsatsens syfte är att undersöka lokala politikernas syn på tiggeri i Göteborg samt dess kopplingar till samhällsdiskursen.

1.1.2 Frågeställningar

För att ha möjlighet att uppfylla vårt syfte har vi dels använt oss av en deskriptiv frågeställning som är uppdelad i tre olika delar, samt en fördjupande frågeställning.

För att kunna undersöka lokala politikernas och samhällsdiskursens bild av tiggeri består vår deskriptiva frågeställning av frågorna:

- *Vilka anses vara tiggarna? Vad anses vara orsakerna till tiggeri samt hur bör tiggeri åtgärdas?*

Då uppsatsen syftar till mer än att beskriva bilden av tiggeri, är även en jämförelse mellan politikernas bild av tiggeri och samhällsdiskursen aktuell. Detta har gjorts med hjälp av frågeställningen

- *Vad finns det för kopplingar mellan politikernas bild av tiggeri och samhällsdiskursen?*

1.1.3 Definitioner

Med *samhällsdiskurs* syftar vi till den rådande föreställningen kring fenomenet tiggeri som anammas av samhället och som är en del av vårt aktuella kulturella och sociala sammanhang. När vi använder oss av begreppet samhällsdiskurs i vårt resultat, analys samt slutdiskussion syftar vi till den del av den dominerande samhällsdiskurs som vi har haft möjlighet att få fram genom vårt urval. Diskurs kommer vidare diskuteras i teoriavsnittet och även problematiseras i vårt metodavsnitt.

Med *kopplingar* menar vi att se till relationen mellan politikerns bild av tiggeri och samhällsdiskursen och undersöka eventuella påverkande faktorer mellan dessa två i skapandet av tiggeri som socialt problem.

1.1.4 Avgränsningar

Som ovan nämnt benämner vi både våra lokalpolitiker samt samhällsdiskursen som två kanaler av inflytande för det sociala arbetets fält. Vi har valt att avgränsa oss till att undersöka den aktuella bilden av tiggeri hos båda dessa och dess koppling sinsemellan. På grund av tidsbrist samt studiens aktuella omfattning har vi inte haft möjlighet att vidare undersöka den faktiska påverkan på det sociala arbetets fält och socialarbetaren.

2. Teori

2.1 Socialkonstruktivism

Vi kommer undersöka lokala politikerns bild av tiggeri samt dess koppling till samhällsdiskursen utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv. Socialkonstruktivism beskriver verkligheten som något som är skapat av människor i interaktion med varandra. En verklighet som är sprungen ur sociala, historiska och kulturella faktorer som skapar individerna i den, samt är skapad av den sociala interaktionen mellan dessa (Payne 2008:97-98). Hogg & Abrams (2001) i Payne (2008) beskriver mer specifikt hur samhället genom stämpling och stereotypa bilder formar olika gruppers identiteter. Detta genom exempelvis normer rörande vad som anses vara typiska egenskaper för en viss grupp. Bilder som sedan blir förväntningar som formar individer och deras identiteter. Socialkonstruktivism handlar

dessutom om hur individen i sig själv styr sitt beteende och uppförande utifrån tidigare erfarenheter och bemötande. Således skapar människor varandra, men också sig själva utifrån vad de upplever för förväntningar från den andre. Utifrån detta perspektiv kommer vi kunna förstå hur tiggaren skapas och konstrueras som individ och fenomen bland/av våra politiker samt i vår samhällsdiskurs, vilket även blir relevant för vidare begrepp och teorier som vi kommer använda oss av.

Det är också utifrån dessa normer som sociala fenomen blir sociala problem. Genom kollektiva definitionsprocesser skapas och legitimeras ett socialt fenomen som ett problem (Sahlin 2002:110). Beroende på kontext uppfattas dock det givna fenomenet olika, där det i ett samhälle under en tidpunkt skulle kunna anses som något positivt, men i en annan verklighet som något negativt (Payne 2008:240-241). Ett exempel är hur tiggare under 1500-talets sågs som något positivt då de ansågs vara sända från gud för att öva människan på medlidande (Sunesson 2002:55). Medan det i dagens samhällen ses som ett socialt problem. Vidare diskuterar Sahlin (2002) hur ett socialt problem först blir ett problem då det anses vara det av en större grupp och hur det är rädslan för eller på grund av problemet som just gör att det blir ett problem. Anledningen till att ett problem lyfts upp i exempelvis media är således inte att problemet är intressant i sig, utan på grund av vad som eventuellt kan ske om ingenting görs (Meuwisse & Swärd 2002:110). För att vidare förklara hur ett socialt fenomen kan konstrueras som ett socialt problem kommer vi återkomma till en definitionsprocess kallad claims-making.

2.2 Diskurs

För att citera Nationalencyklopedin (2015) förklaras begreppet diskurs med att: "...beteckna en helhet av ett sammanhängande uttryck, utsagor och begrepp."

Diskurs kan ses som ett samlingsnamn för de begrepp, infallsvinklar, sätt att resonera o.s.v. som används inom ett visst område. Samtalsordningen kan ses som reglerad och att innehållet av ett samtal bestäms av historiskt och kulturellt givna regler vilket följer vår socialkonstruktivistiska utgångspunkt. Diskurser i samhället kan bland annat studeras med hjälp av exempelvis olika texter. Då texterna existerar i den aktuella verkligheten samtidigt som dess innehåll även föreställer verkligheten, gör de anspråk på att säga något om den samma och är på så vis konstruerande likaväl som konstruerade. Det existerar flertal olika

diskurser i vårt samhälle där de olika diskurserna är mer eller mindre dominerande. Baserat på vad för texter som studeras samt vem de är framställda av och i vilket sammanhang, kan du finna olika typer av diskurser (Börjesson 2003:).

Vidare enligt den franska filosofen och idéhistorikern Michael Foucault är diskurs praktiken som bildar ett visst språk och stort fokus läggs vid makt. Diskurs baseras på regelsystem som legitimerar och värderar vissa kunskaper högre än andra och avgör även vilka som har rätt att uttala sig om ämnet. Skapandet av olika diskurser leder till kontroll av människor där kunskap används som utestängningsmekanismer. Diskurs inkluderar hela den sociala praktiken. Social praktik innebär det handlingsmönster och ställningstagandet som bygger på sociala spelregler, normer och förväntningar som sätts av ovan nämnda regelsystem. Individer förhåller sig till dessa och på så vis reproduceras handlingsmönster o.s.v (Bergström & Boréus 2005:314).

Genom att studera en del av samhällsdiskursen väljer vi att se på fenomenet utifrån vad det är som sägs om det samt hur det sägs inom ett visst område. Diskursen kring tiggeri innebär alltså den talordning som sätter gränserna för vad det är som är socialt och - kulturellt accepterat och det som enligt Foucault inkluderar hela vår sociala praktik. Som ovan nämnt kan där existera flertal olika diskurser samtidigt. Baserat på vilka texter vi väljer att studera samhällsdiskursen utifrån kommer vi kunna få fram en utav flera aktuella diskurser som existerar kring fenomenet i samhället (Bergström & Boréus 2005, Börjesson 2003).

Med Socialkonstruktivismen och begreppet Diskurs tar vi avstamp i en väldigt generell teori och lämnar förståelsen av det vi vill undersöka väldigt abstrakt. För att ta ner det hela på en mindre abstrakt nivå har vi även valt att undersöka lokalpolitikens bild av tiggare samt dess kopplingar till samhällsdiskursen med två ytterligare teoretiska utgångspunkter.

2.3 Claims-making

Ett fenomen behöver rent subjektivt just anses vara ett problem för att man ska kunna tala om eventuella orsaker och åtgärder. Utifrån Spectors & Kitsuses (1987) perspektiv handlar det om att istället för att identifiera sociala problem som objektiva förhållanden så definieras det som subjektiva aspekter och reaktioner. För att ett visst fenomen ska karaktäriseras som ett socialt problem behöver det genomgå en kollektiv definitionsprocess eller *claims-making* där ett problem lyfts upp och får ett allmänt gehör som ett problem. Utifrån detta perspektiv är ett socialt problem alltså inte ett tillstånd utan en process. Denna process är beroende av att vissa

aktörer i samhället agerar som *claims-makers* eller *anspårksformulerare*. Detta sker genom att dessa aktörer gör anspråk på ett visst fenomen som besvärande. Olika aktörer i samhället som kan agera som *claims-makers* är bland annat media och politiker, vilket gör begreppet *Claims-making* relevant för vår studie.

Olika *claims-makers* måste tävla med sitt *claim* (anspråk) för att få allmänhetens uppmärksamhet. Därav kan dessa *claims* ibland upplevas dramatiska och olika fenomen kan upplevas särskilt aktuella och omtalade i samhället då de är mål för olika *claims-makers*. En konsekvens av detta kan även vara att uppmärksamheten ofta kan skifta då nya "claims" blir aktuella (Spectors & Kitsuses 1987). För att nå fram med sitt *claim* som något problematiskt bland allmänheter refereras det ofta till någon form av moralisk aspekt. Exempel på detta är ett begrepp Loseke (2003) kallar "*humanitarian moralities*" där *claims* förs fram för att påvisa att ett fenomen är problematiskt genom att lyfta fram att de människor som anses utsatta för eller inom fenomenet, far illa. Genom att hålla fokus på dem som anses vara offer för det aktuella fenomenet, anspelar en på människans medkänsla, empati och sympati. På så vis önskar en uppnå effekten av att fenomenet kommer att uppfattas som ett socialt problem som kräver åtgärder för att lyckas ta bort lidandet för de utsatta människorna. För att detta ska vara möjligt krävs att en som *claims-maker* konstruerar offer som oerhört utsatta och drabbade och i stort behov av hjälp, detta för att kunna fånga allmänhetens intresse och uppmärksamhet.

Enligt Best (1987) finns det till skillnad från "*humanitarian moralities*" även en andra form av moral som används av *claims-makers*. "*Rhetoric of rationality*" handlar om påståenden som syftar till att anspela på det som anses vara rationellt och logiskt. Det aktuella fenomenet och dess lösningar konstrueras så att det ska uppfattas ha avsikt att gynna samhället. Konstruktionen av det sociala problemet och dess lösningar upplevs på så vis som logiska av åhörarna och uppfattas som det rätta för samhället.

Målet med *Claims-making* är att uppnå någon form av förändring. Målet kan vara att få igenom en ny lag eller socialpolitik. Då processen når sitt slut (alltså att denna eventuella lag eller politik införts) börjar processen om igen då de som utför förändringen applicerar deras konstruktion av problemet och integrerar detta med hur det bör bemötas i praktiken. Baserat på det förändringar som sedan anses nödvändiga kan samma fenomen genomgå processen igen för att eventuella förändringar ska kunna genomföras (Spectors & Kitsuses 1987).

Då vi vill undersöka våra lokala politikers bild av tiggeri samt dess kopplingar till samhällsdiskursen anser vi detta perspektiv relevant. Utifrån detta perspektiv är våra politiker claims-makers i vårt samhälle och även så media som vi studerat samhällsdiskursen utifrån. Att studera bilden av tiggeri utifrån dessa två olika plattformar med hjälp av detta perspektiv hjälper oss att förstå vilken typ av process fenomenet befinner sig i samt hur dessa två olika aktörer påverkar eller påverkas av varandra.

2.4 Dagsordnings- och gestaltningsteorin

Resonemanget rörande dagordnings- och gestaltningsteori beskriver sambandet mellan media, politik och allmänheten och hur media påverkar allmänhetens åsikter då konsumenten av media utsätts för ensidig och upprepad nyhetsrapportering. Iyengar och Simon (1993) förklarar i sin studie denna process utifrån tre begrepp, nämligen *agendasetting*, *priming* och *framing*.

Kort beskrivet innebär *agendasetting* nyhetsredaktionernas förmåga att bestämma vad som ska anses vara "*the significant issue of the day*". Detta exemplifieras då ett ämne som en rädsla för ökad drogproblematik ansetts som ett mycket viktigt problemområde i USA av 70% av den amerikanska befolkningen år 1989. Något som endast 5% av befolkningen ansåg två år senare. Detta förklaras genom att tidningar och media exempelvis lyfter upp vissa problem mer än andra och på så vis riktar allmänhetens intresse åt ett specifikt område (ibid).

Priming beskrivs vara sambandet mellan de nyheter som rapporteras och hur de blir kriterier för hur man värderar politik. Då exempelvis fler utrikesrapporteringar sker, så blir nyhetskonsumenten mer intresserad och insatt i vad som sker utanför landets gränser. Något som leder till att allmänheten, som utsätts för nyheterna, får upp ögonen och intresset för utrikespolitik, utrikespolitiska förklaringar och åtgärder kring ett fenomen. Ett exempel på priming är hur USA:s allt mer ökande utrikesrapporteringar under Kuwaitkriget gjorde att allmänheten fick ökat intresse för just utrikespolitik och på så vis ändrades bilden av hur de såg på George Bush som president och politiken bakom (ibid).

Slutligen förklaras *framing* utifrån hur media fokuserar på vissa företeelser och således styr den allmänna åsikten beroende på hur nyheterna vinklas. När nyheterna fokuserar på en viss slags åtgärder kring en problematik, så antas allmänheten som konsumerar nyheterna att

styras till att föredra den givna lösningen. Då andra lösningar uteblir eller rapporteras i en mindre utsträckning blir alltså allmänhetens åsikter och värderingar påverkade, vilket i slutändan påverkar i hur en värderar politik och politiska insatser. Studien exemplifierar ännu en gång nyhetsrapporteringarna från Kuwaitkriget, då nyhetsinslagen rörande kriget fokuserade främst på krigsföring istället för diplomatiska lösningar. Den ensidiga rapporteringen beskrivs ha påverkat hur allmänheten såg på konflikterna och gjort att krigsföring föredragits framför diplomatiska lösningar i det givna exemplet (ibid).

Hur nyheterna styrt bilden av problem, människors värderingar kring politik samt hur fenomenet vinklas, anses påverka hur ett fenomen värderas av befolkningen i ett land. Resultatet blir att medias inflytande över befolkningen påverkar dess värderingar, åsikter och inställning till diverse olika fenomen. I Iyengars och Simons (1993) exempel så visar detta på hur media och nyhetsrapporteringen formade allmänhetens åsikter för att sedan ställa sig bakom Bushadministrationen i ett hot om stundande krig med Irak.

Tanken om medias inflytande över allmänheten beskrivs av Scheufele & Tewksbury vara en kombination av årtionden av forskning inom områden som sociologi, psykologi, ekonomi, kommunikationsvetenskap samt kognitiv lingvistik. Områden som av politiker använts för att utöva bland annat framing för att få mer slagkraft i sina kampanjer. För att citera Frank Luntz, en republikans opinionsundersökare "It's not what you say, it's how you say it" (Scheufele & Tewksbury 2007:9-10).

Vi finner gestaltungs- och dagordningsteorin relevant för vår studie då vi vill se en alternativ tolkning kring förhållandet av diskurs och politik än den vi får genom ett claims-makingperspektiv. Media antas forma samhällsdiskursen och på så vis allmänhetens inställning till tiggeri, och spelar därmed en stor del i vilken politik som blir dominerande i frågan.

3. Tidigare forskning/kunskapsläge

Vi kommer nedan presentera hur forskningsläget ser ut kring fenomenet tiggeri i dagsläget. Då vi inte har till syfte att studera fenomenet tiggeri i sig utan främst hur det talas om fenomenet, har vi begränsat oss till studier som har haft någorlunda samma fokus, dock från olika infallsvinklar. Baserat på dessa kriterier kommer vi nedan presentera fyra olika studier som på olika vis tar upp hur tiggeri har konstrueras, hanteras och bemöts vid olika tider samt platser.

Inom fältet har vi funnit en kvantitativ studie vid namn "Två sidor av myntet" (2014) av Mirjam Hultin, Linda Moström och Caroline Widenheim, där de belyser hur bilden av tiggeri och tiggaren skildras i svensk press (i tidningarna Aftonbladet, Expressen, GP och DN). Studien tar inledningsvis upp hur en vinkling av problemet eventuellt kan påverka beslutsfattare och övriga medborgare och således indirekt tiggaren.

Studien beskriver tiggeri utifrån åren 1997-2000 och 2007-2013. I det första spannet diskuteras tiggaren som någon utsatt, ibland aggressiv och kallas oftast vid förnamn eller smeknamn. Tiggarna blir oftast förknippade med missbruk och hemlöshet. I nyhetsmaterialet diskuteras lika många åtgärder för som emot tiggarna (respektive en tredjedel), där en tredje del inte diskuterade några åtgärder alls. En fjärdedel av artiklarna diskuterade strukturella åtgärder. De som uttalade sig var sällan de tiggande själva utan först och främst politiker.

I det andra tidsspannet beskrivs tiggaren som rom eller en person som tvingas tigga. De utges oftare ha en "hotande" position, men alltså mindre aggressiva. Först och främst beskrivs de utifrån en utsatthet. De som uttalat sig om tiggeri är oftast tjänstemän och sällan tiggarna själva. Den största anledningen för tiggeri ses som fattigdom och artiklarna lägger nu alltmer ansvar på strukturell nivå.

Utifrån dagordnings- och gestaltningsteorin som även beskrivs under vårt teoriavsnitt (2.4) beskriver författarna vidare hur medier och nyhetsrapportering har en möjlighet att styra det offentliga samtalet till en viss mån. Beroende på hur tiggeri målas upp riskerar således åtgärder att utebli eller tvärtom. Studien beskriver dock hur nyhetsartiklarna under det senare tidsspannet diskuterar alltmer strukturellt ansvar, men hur förslag till åtgärder inte diskuteras och riskerar missriktade åtgärder.

Oftast beskrivs tiggeri utifrån fattigdom, men i resterande fall är tvång den största orsaken. Detta trots att det enligt författarna saknas belägg för att organiserat tiggeri skulle existera. Studien beskriver hur de som är berörda sällan får komma till tals. Istället är det tjänstemän som poliser, ordningsvakter och socialföreträdare som får chansen att definiera problemet i media och som resterande sedan får ta ställning till.

Vi anser att denna studie är relevant att lyfta upp då dess fokus ligger på att presentera den aktuella bild som gick att finna av fenomenet i media, och lämnar sedan resterande del gällande hur det kan påverka den offentliga diskussionen, till spekulationer utan någon vidare fördjupning. Diskussionen lyfts bland annat fram genom Iyengars idé om att publiken påverkas av hur ett problem framställs. Studien bidrar till att ge en bild av hur tiggeri har porträtterats tidigare i Sverige då den redovisar bilden av tiggeri inom media under två olika tidsspann. Detta finner vi relevant då vi vill undersöka detsamma i dagsläget. Då, som ovan nämnt, studien lyfter upp att vinklingen av det aktuella problemet kan påverka våra beslutsfattare anser vi även att vår studie tar vid där denna slutade i spekulationer genom att undersöka politikernas bild av tiggeri samt dess kopplingar till samhällsdiskursen (media). Vi har även valt att delvis undersöka dessa kopplingar utifrån ovan nämnda dagsordnings- och gestaltningsteori, för att kunna vidareutveckla och undersöka idén kring huruvida media påverkar våra beslutsfattare

I en studie inom kulturgeografi "Som att världen har kommit hit" beskriver Erik Hansson (2014) hur Stockholmare förstår tiggeriet i Stockholms offentliga rum. Studien är utförd med hjälp av diskursanalyser av 30 kvalitativa livsvärldsintervjuer där de intervjuade beskrivs vara en heterogen grupp av Stockholmsbor. Med diskursanalyser menar författaren att förstå hur de olika diskurserna de intervjuade lever under påverkar deras utsagor. Kort beskrivet går det ut på att förklara varför och hur de intervjuade skapat sina föreställningar kring fenomenet. Med livsvärldsintervjuer menar författaren att han studera den vardagsvärld den intervjuade lever i och hur hen konstruerar och kategoriserar företeelser i denna. Resultatet blir alltså att den intervjuade blir den som definierar begreppet tiggeri och där författaren sedan bryter ner utsagorna och försöker förstå varför hen uttrycker sig som hen gör.

I en geografisk och historisk kontext utgår studien från tiggeri som ett nytt fenomen. Kontexten "Stockholm 2014" är utgångspunkten där frågeställningar som intervjuerna

baserats på efterfrågar bilden av den förändring som tiggeri inneburit och hur tiggeri upplevs. Författaren understryker dock att intresset med studien är de intervjuades bild och vidare att inte jämföra detta med någon "faktisk" bild eller förståelse av tiggeri.

Författaren beskriver hur tanken varit att låta de intervjuade definiera tiggaren och har innan och under intervjuprocessen aldrig själv framhållit någon specifik definition av begreppet. Tiggaren beskrivs av de intervjuade som rom hitrest från Rumänien i grupp med andra romska Rumäner och beskrivs röra sig i det offentliga rummet där hen tigger. Tiggarens avgörande attribut beskrivs vara muggen där hen samlar pengar.

Studiens slutsats landar i hur tiggeriet förändrat Stockholm och även Sverige. Stockholm beskrivs ha börjat likna en global storstad där fattigdom nu dykt upp och där tiggarna rör upp ambivalenta och negativa känslor, där invånaren i staden uppmanas ta moraliska beslut i mötet med tiggeriet. Inställningen till tiggarna beskrivs grundas i kapitalismens logik, vilket innebär att de tiggare som exempelvis spelar musik anses vara mer förtjänta då de ger någon form av utbyte för pengarna och där andra former av tiggeri kategoriseras utifrån behov som genuint eller falskt. En opålitlighet kring vart pengarna tar vägen beskrivs avgöra hur behovet valideras. Vidare anses föreställningarna av tiggaren vara beroende på denna skepsism där de informanter som anser att tiggarna är opålitliga förklarar fenomenet som en organiserad maffiaverksamhet. Motpolen beskriver hur fenomenet existerar på grund av en utbredd fattigdom och där behovet är genuint. Själva mötet med tiggaren beskrivs vara emotionellt laddad där allt mellan medlidande och äckel förklaras. Mötet beskrivs också ha blivit avtrubbat då tiggarna beskrivs vara överallt och där försvarsmekanismen blir att ignorera människans existens.

Vi finner denna studie relevant för oss då den ger en bild av hur tiggeri talas om och hanteras i nutid i Sverige. Då vi har valt att studera en möjlig samhällsdiskurs rörande tiggeri har denna studie även belyst en sådan. Detta är något som kan ge en alternativ bild till den vi lyfter upp samt fungera som kompletterande.

I studien "Money for nothing? - Understanding giving to beggars" framför McIntosh & Erskine (2000) ett perspektiv utifrån 55 kvalitativa intervjuer med invånare som arbetar i Edinburgh, Scotland, och som ofta möter tiggare. Målet med studien är att förmedla de intervjuades bild och åsikter kring fenomenet tiggeri och mötet med tiggare. Resultatet

beskriver hur det inte finns en entydig bild kring hur en ser på tiggeri och tiggare. De intervjuade beskriver en ambivalens i mötet där tiggaren beskrivs tillhöra mer än en kategori, där individen är både lat och ansvarig för sin situation men samtidigt ett offer. Studien lyfter också upp attityder kring att ge allmosor till tiggare. Den sammanfattade meningen beskrivs vara att de intervjuade sällan vet om eller hur de ska ge. De förmedlar en förvirring då det enskilda tillfället bestämmer hur mycket och om en överhuvudtaget ger någonting alls. Likt studien ovan beskrivs vikten av genuinitet hos tiggaren där de intervjuade känner av situationen innan hen bestämmer sig för att ge någonting. Bland annat anses utseendet spela en stor roll då en person med rena kläder och i övrigt ett "friskt" utseende inte anses vara värdig allmosor där istället de äldre och "väderbitna" förtjänar ett bidrag. Det förmedlas också en bild av tiggaren som någon som utnyttjar systemet och empati då de egentligen inte alls behöver pengarna, bor i dyra villor och kör dyra bilar. Motsatsen beskrivs vara då tiggarna istället valt livet som fattig och utan planer på att förändra sin livsstil. Vikten av att få någonting för pengarna man ger betonas också då de som spelar musik eller säljer någonting förklaras vara mer välförtjänta av allmosor.

Slutsatsen i studien är att mötet och valet att ge är ett komplext fenomen. Sociala aspekter och medlidande, ekonomi och moralitet är något som, i samband med ambivalens, avgör hur individer hanterar mötet med tiggeri. Där också skepsism och värdering av den andres behov, trovärdighet och motiv (för användandet av pengarna) bestämmer bemötandet och hanterandet av tiggeri.

Denna studie finner vi relevant för uppsatsen då den tillför ytterligare ett perspektiv kring tiggeri. Trots att studien är något äldre förmedlar den en bild av att tiggeri och bemötandet av fenomenet anses vara ett problem även utanför Sveriges gränser. Det tillför också en bild av hur fenomenet hanteras i en annan kontext.

Vi har vidare tagit del av ytterligare kvalitativ forskning vid namn: "Tiggeri - en undersökning om hur tiggeri konstrueras som ett socialt problem" (2012) skriven av Therese Bengtsson. Syftet med studien är att undersöka hur tiggeri konstrueras som ett socialt problem av anspråksformulerare eller så kallade claims-makers (förklaras i teoriavsnitt 2.3), i ett svenskt samhälle.

I resultatet beskriver författaren hur tiggaren konstrueras av anspråksformulerarna utifrån kategorisering. Tiggarna beskrivs som utländska, ofta från öst och omnämns som zigenare. De var de avvikande attributen som framförallt har fått definiera tiggaren, både i rent fysiska egenskaper och själva handlingen, då tiggaren som omnämns av anspråksformulerarna inte jämförs med en dagstiggare som kanske vill finansiera sitt missbruk, utan förklaras ha en mer professionell tiggaregenskap (de kommer hit för att tigga och tjäna pengar).

Anspråksformulerarna förklarar också tiggeri som ett problem då de antas finnas organiserat bakom tiggeri samt för att de tiggande kommer från andra länder med agendan att försörja sig genom tiggeri. Tiggarna konstrueras också som offer samt, då det antas vara organiserat, som professionellt tiggeri och som något som bör förhindras. Då tiggarna visas upp som offer (det anses vara skadligt) eller aktörer i kriminell verksamhet föreslås dessutom lagreglering av tiggeri. Det argumenterades också för en förbättrad psyk/missbruksvård, detta trots att man anser att svenskarna som får vården och statligt stöd inte tigger. Det argumenterades också för att ansvaret ligger hos EU.

Tiggarna som beskrivs av anspråksformulerarna i avhandlingen ses som ett nytt fenomen som kommit i och med EU-rörligheten. Dock så liknas bilden av tiggare, av författaren, med bilden som funnits sedan 1300-talet i Sverige. (exempel hur generositet och empati skapar en marknad för tiggare - som liknas med den idag. Där tiggare faktiskt tjänar på att åka hit).

Denna studie finner vi relevant då den ger oss en bild av hur fenomenet tiggeri konstrueras som ett socialt problem utav flertal aktörer i samhället. Detta finner vi ytterst relevant då vi får en bild av vad som finns inom forskningsfältet gällande fenomenet, samt hur fenomenet diskuterats tidigare av politiska aktörer, som är relevant för vår undersökning. Studien lyfter upp claims-making, vilket även är ett begrepp vi kommer använda oss av. Då fokus i denna studie ligger på konstruktionen av fenomenet tiggeri som socialt problem, kommer vi vidare analysera politiska aktörer som i detta fall är claims-makers och dess kopplingar till samhällsdiskursen (media) som kan ses som ännu en aktör inom claims-making processen. Vi kan med vår studie bidra till att ge förslag på eventuella kopplingar däremellan och se hur dessa två aktörer kan samspela gällande konstruktionen av ett socialt problem.

4. Metod

4.1 Vår förförståelse

Vi följer den inriktning som anser att fullständigt värderingsfri forskning är omöjlig att genomföra. Då vi som individer omöjligt kan vara värderingsfria är det därför svårt att särskilja våra egna värderingar och vår förförståelse från oss själva. Våra värderingar kan dyka upp vid flertal tillfällen i en forskningsprocess, så som i valet av forskningsområde och frågeställningar, val av metod likaväl som i genomförandet, analys och slutsats. Därav finner vi det viktigt att lyfta upp vår roll som forskare i denna forskningsprocess (Bryman 2011). Genom självreflektion och reflexivitet kan vi motverka att vår förförståelse och våra värderingar okontrollerat påverkar vår forskningsprocess. Vi utgår ifrån en induktiv ansats och vill låta insamlade data leda oss till vår slutsats istället för att arbeta deduktivt och utgå utifrån en specifik hypotes.

Då vi redogjort för att våra värderingar och vår förförståelse kan ha påverkan på forskningsprocessen anser vi det viktigt att delge dessa för att kunna synliggöra var den kan ha kommit att påverka respektive inte påverka i vår forskningsprocess. Vi gick in i denna forskningsprocess med synen på tiggeri som ett socialt problem. Vi anser även att den socialpolitik som drivs i frågan har stor inverkan på den person som definieras som tiggare på våra gator. Detta har därmed resulterat i valet av vårt syfte samt frågeställningar. Vi arbetar inte inom någon organisation som berör denna grupp människor, utan våra åsikter och värderingar kring ämnet baseras enbart på de upplevelser vi själva har i mötet med tiggare på gatorna. Med vår bakgrund som socionomstudenter har vi båda vår utgångspunkt i att människor i behov av hjälp som vistas i våra kommuner, även så har rätt till detta. Ingen av oss arbetar med fenomenet eller är politiskt aktiva inom något parti.

4.2 Vetenskapssyn

De finns två huvudinriktningar inom vetenskapsteori, nämligen positivism och hermeneutik. Ur positivismens perspektiv kan kunskap endast uppnås genom ett logiskt uträknade eller genom iakttagelser med våra fem sinnen. Målet är att kunna kvantifiera samt generalisera empiri för att finna ett lagbundet samband. Hermeneutiken utgår och baseras på empati där syftet är att *förstå* samt tolka uppfattningar, åsikter och attityder (Thurén 2007:94-95). Det är dock viktigt att poängtera att detta är ett oerhört enkelt vis att förklara de olika

vetenskapssynerna på. Det finns givetvis en stor gråskala där flertal forskare och studier skulle placera sig i ett mellan land. Att ställa dessa två som en dikotomi är att ge en oerhört förenklad förklaring för att tydliggöra vårt val (Thomassen 2012).

Då syftet med vår uppsats är att undersöka lokalpolitikernas bild av tiggare samt undersöka dess kopplingar till samhällsdiskursen, har vi valt ett hermeneutiskt vetenskapsperspektiv. Vi eftersträvar inte att kunna kvantifiera eller generalisera denna kunskap, vi vill istället skaffa oss en giltig och gemensam förståelse av meningen i materialet (intervjuer samt samhällsdiskursen), vilket vi kommer kunna uppnå med en hermeneutisk tolkning (Kvale 2011:66).

4.3 Val av metod samt motivation

Då vårt syfte har två delar har vi valt två olika metoder. För att undersöka de lokala politikernas bild av tiggeri har vi använt oss av kvalitativa intervjuer, medan vi har använt oss av dokumentanalys av dagspressen för att undersöka samhällsdiskursen. Genom att sedan använda samma analysmetod till den insamlade empirin från både intervjuerna och dokumentanalysen har vi kunnat underlätta jämförelse och integrering mellan de två olika empiriska materialen.

Transparens är oerhört viktig inom forskning vilket innebär att forskningsprocessen synliggörs för läsaren. Genom att synliggöra varje moment i vår forskningsprocess samt redogöra för varje diskussion kring våra metodologiska val kan vi bidra med en ökad förståelse för vår forskningsprocess, vårt resultat samt dess slutsatser. För att göra detta så tydligt som möjligt presenterar vi våra två olika metodval separat för att mer detaljerat kunna beskriva tillvägagångssätt samt eventuella diskussioner kring metoderna.

4.3.1 Kvalitativ metod samt dokumentanalys

För att kunna nå en förståelse om ett aktuellt fenomen är kvalitativ metod vanligt förekommande. Kvalitativ metod innebär en strävan att uppnå en djupare kunskap och förståelse av människans attityder, åsikter och uppfattningar (Bryman 2011). En kvalitativ inställning innebär att en lägger fokus på de kulturella, vardagliga och besuttna aspekterna av människors tänkande, lärande, vetande, handlade och sätt att uppfatta sig som personer. Detta

istället för de positivistiska och kvantitativa perspektiv som är mer tekniska varianter att studera människan och verkligheten på (Kvale 2013).

Då vi utifrån ett socialkonstruktivistiskt och kvalitativt perspektiv vill undersöka/titta på samhällsdiskursen har vi valt att göra en dokumentanalys av artiklar från dagspressen. Då samhällsdiskursen är något stort och omfattande är det svårt att fånga den i sin helhet. Därav fann vi det viktigt att föra en diskussion kring detta. Vi kommer inte att kunna fånga hela samhällsdiskursen, dels då den är så omfattande samt att det kan existera flertal olika diskurser samtidigt. Artiklar från dagspressen existerar i vår aktuella verklighet samtidigt som dess innehåll även föreställer verkligheten, därav gör den anspråk på att säga något om densamma. Vi ansåg därför att vi kan få en bild av en del av den aktuella samhällsdiskursen kring tiggeri på bästa vis genom att utföra en dokumentanalys av dessa texter (Börjesson 2003:16). Vi är dock medvetna om att det kan existera alternativa diskurser rörande ämnet och att vi på detta vis enbart kan fånga in en del av den dominerande diskursen som vi kan finna just i media. Utifrån detta urval gör vi valet att se media som en betydande aktör i skapandet samt reproducerandet av olika diskurser i vårt samhälle.

Dokumentanalys är en effektiv metod att använda sig av då den inte kräver någon speciell utrustning, intervjuobjekt eller att vi investerar speciellt mycket pengar för att kunna utföra analysen. Allt sker hemma via ett klick på Internet, då insamlande av annan data kanske skulle innebära att en behöver resa, boka möten, trycka upp enkäter för att utföra intervjuer, vilket vi har begränsat som metod för vår andra empiriska del där vi undersöker lokalpolitikens bild av tiggeri.

Vi valde ut två av de rikstäckande största dagstidningarna samt två av de största lokala dagstidningarna utifrån Tidningsutgivarnas senaste statistiska rapport över dagstidningsmarknaden (Tidningsutgivarna 2012). Dessa fyra var Dagens Nyheter, Aftonbladet, Göteborgs Posten och GT, varav samtliga var störst på marknaden baserat på antal upplagor. Göteborgs Posten är liberala, Dagens Nyheter och GT är oberoende liberala medan Aftonbladet är oberoende socialdemokratisk. Genom att lägga till ordet ”oberoende” betonar tidningarna att det ej är bundna till något specifikt politiskt parti (Wikipedia 2015). Tidningarnas politiska beteckning kommer till uttryck på ledarsidan där redaktionens politiska åsikter uttrycks. Vi finner det viktigt att nämna då tidningarnas politiska beteckning *kan* ha en påverkan på resultatet då det kan vara något som påverkar vad som väljs att lyftas upp i

respektive tidning. Det är viktigt att vara medveten om vem det är som skrivit texten. Ett dokument som är vinklat på ett visst vis kommer även styra resultatet av analysen av dokumentet (Scott 1990). Vi har därav haft en medvetenhet kring vilka skribenterna varit av artiklarna samt varit noggranna i vår urvalsprocess för att kunna besvara vårt syfte på bästa vis (Bryman 2011). Vi valde att begränsa oss till totalt 20 artiklar (5 från varje tidning) där det är blandat artiklar skrivna av journalister, inlägg i form av blogginlägg från tidningarnas hemsidor samt andra debattinlägg från olika aktörer i samhället. Detta då vi även ville ha "folkets röst" om ämnet och insändare var svåra att hitta elektroniskt. Vi har även valt att utesluta artiklar och debattinlägg skrivna av skribenter med uttalad partipolitisk tillhörighet. Detta är en avgränsning vi har gjort då vi valt att begränsa de partipolitiska bilderna av fenomenet till de kvalitativa intervjuerna med lokalpolitiker. Även om skribenter med uttalad partipolitisk tillhörighet har uteslutits är det viktigt att vara medveten om alla skribenter bär med sig olika personliga likaväl som politiska värderingar vilket även kan komma att färga deras texter.

Vi gjorde en sökning via Google, tidningarnas sökmotorer samt på mediearkivet efter artiklar med sökorden *tiggeri* eller *tiggare*. Då vi studerar ett pågående fenomen, det vill säga samhällsdiskursen, är en avgränsning tidsmässigt något vi var tvungna att ta ställning till (Bryman 2011:286-287). För att få en bild av hur en del av samhällsdiskursen ser ut idag har vi valt att studera artiklar utgivna ett år tillbaks i tiden då vår studie påbörjades februari 2015. Utifrån detta har vi sedan gallrat ner till totalt 20 artiklar med hjälp av vår temamatrix (Se bilaga 1). På detta vis har vi haft en strategisk urvalsprocess. Vår temamatrix baseras på våra frågeställningar; Vem anses tiggaren vara, vilka orsaker anses det finnas till tiggeri samt vilka eventuella åtgärder presenteras? Utifrån dessa frågeställningar skapade vi tre huvudteman som sedan tilldelades sub-teman: Vem med sub-teman adjektiv och nyckelord, Orsaker med sub-teman individuella, strukturella och organisatoriska samt Åtgärder med sub-teman repression, welfare och workfare. Vi lämnade även ett huvudtema öppet för eventuella nya teman som kunde dyka upp. Utifrån denna temamatrix gjorde vi vårt urval bland de artiklar vi fått fram genom våra sökord. Artiklarna skulle vidröra samtliga huvudteman och ta upp minst ett utav varje sub-tema. Varje huvudtema tilldelades en färg och på så vis färgkodade vi artiklarna för att få en enkel översikt. Efter vår första gallring översteg antalet de 20 artiklar som vårt urval skulle bestå av. Genom vår färgkodning av artiklarna kunde vi enkelt gallra ner till fem artiklar från varje dagstidning genom att välja ut de fem från var tidning som berörde

våra teman mest. Denna färgkodning gjordes även för att underlätta senare bearbetning och analys av artiklarna.

Som ovan nämnt är vårt syfte av kvalitativ natur. Vi valde dock att kombinera vår kvalitativa dokumentanalys med ett kvantitativt inslag. Detta för att enkelt kunna mäta och belysa återkommande mönster, begrepp och kategoriseringar i artiklarna. Förekomsten av de olika sub-teman räknades därför, vilket vi anser bidrar till att förtydliga vårt resultat av dokumentanalysen. Dock har vi med vårt mycket enkla kvantitativa inslag inget syfte att generalisera då vårt urval är både för litet samt strategiskt istället för slumpmässigt. Vårt kvantitativa inslag har enbart funktionen som hjälpmedel för vidare kvalitativa analyser av materialet.

Det är också lämpligt i vår situation, då vi försökt studera en del av den rådande samhällsdiskursen, att inte låsas i våra teman. Vi har inspirerats av Altheides (1996) ECA (ethnographic content analysis) genom att söka nya teman och nyckelord som fått revideras utifrån vad vi funnit under läsningen av artiklarna. Detta för att låta artiklarna beskriva verkligheten och inte färgas för mycket av vad vi är ute efter (Bryman 2011:505). Utifrån detta har vi bytt ut några sub-teman baserat på vårt resultat och döpt om dessa inför våra intervjuer där samma temamatrix användes. Vårt huvudtema *Vem* förblev oförändrad, huvudtemat *Orsaker* har ersatts med sub-teman; individuella, Strukturella med två olika underteman; Nationella/Lokala samt EU/Hemland, sedan huvudtemat *Åtgärder* med sub-teman Repression (som vi likställer med någon form av förbud) samt Strukturella med två olika underteman; Nationella/Lokala samt EU/Hemland.

Som tidigare nämnt är det alltid relevant att diskutera hur vår egen roll som forskare påverkar materialet då vi drar egna slutsatser, tolkar och selektivt kodar materialet och kanske även hur vi som duo har olika sätt att tolka och se på empirin (Cicourel 1964, Garfinkel 1967, Beardsworth 1980). För att bemöta detta i vår analys var vi noggranna med att först separat gå igenom materialet för att sedan gå vidare med att diskutera det ihop. På detta vis möjliggör vi fler vis att tolka och förstå texterna på än om vi med en gång hade studerat materialet tillsammans, då en även påverkas av varandra (Bryman 2011).

4.3.2 Kvalitativ intervju

Då vi även vill undersöka lokalpolitikernas bild av tiggeri vill vi förstå fenomenet utifrån de intervjuades perspektiv i rollen som representanter för respektive parti. För att kunna åstadkomma detta har vi använt oss av kvalitativa semistrukturerade intervjuer (Kvale 2013). Intervjuerna är semistrukturerade på så vis att de utgår enbart från vissa specifika huvudteman för att kunna besvara våra frågeställningar. Intervjuerna har sedan fått gå i den riktning som respondenterna tar den, då detta ger oss kunskap om vad respondenterna själva upplever vara viktigt och relevant. Då det är politikernas bild av tiggeri vi är ute efter kan vi genom denna metod få respondenternas perspektiv samt låta deras förståelse av fenomenet styra innehållet av empirin vi sedan syftar till att analysera. Intervjuguiden baseras på den ovan nämnda temamatrix som framställts inför vår dokumentanalys. Vi valde att använda oss av samma tema matrix för att göra kopplingarna mellan politikernas bild och samhällsdiskursen möjlig. Till våra intervjuer berörde vi dock även huvudtemat media. Där vi ställde en öppen fråga om politikernas uppfattning kring den mediala bilden av fenomenet samt hur den kan tänkas påverka deras politik.

Då studien inte är kvantitativ och har som mål att generaliseras över en hel population har urvalet av respondenter varit målstyrt för att skapa en så god överensstämmelse som möjligt mellan våra frågeställningar och urval (Bryman 2011:434). På grund av tidsbrist har vi varit tvungna att begränsa antal intervjuer till tre stycken. För att kunna uppfylla vårt syfte baserade vi vårt urval på en respondent per ”block” från största parti inom respektive block, samt en respondent från det parti som är störst utanför de två befintliga blocken. Samtliga respondenter skulle ha samma befattning och vi valde då att begränsa oss till kommunalråd. Utefter detta kontaktade vi sedan respektive partis stadssekreterare som ordnade intervjuer med ett kommunalråd från Socialdemokraterna och ett från Moderaterna som båda var representanter för sitt partis sociala frågor i Göteborgs Stad. I fallet med vår intervju med Sverigedemokraterna blev urvalet något annorlunda. Intervjun utfördes med Sverigedemokraternas politiska sekreterare samt deras distriktsordförande i Göteborgs stad då de båda ville delta vid intervjutillfället. Sverigedemokraterna hade ej på samma vis en representant som var fokuserad på de sociala frågorna inom partiet i Göteborgs stad. Att vår intervju med Sverigedemokraterna även innefattade två respondenter istället för en påverkar dynamiken vid intervjutillfället och kan även resultera i ett större material att arbeta med. Detta är något vi vill belysa då respondenterna från Sverigedemokraterna ibland kunde

komplettera varandras svar, vilket de andra två respondenterna inte hade samma möjlighet till. Efter det att samtliga intervjuer genomförts diskuterades detta och vi drog slutsatsen att den skillnaden i urvalet som uppstod ej skulle bidra med några negativa konsekvenser för vårt resultat. Var respondent informerades även om att de kommer att uttala sig som representant för sitt parti och att deras uttalanden även kommer att tolkas därefter.

För att säkerställa att vår temamatrix skulle resultera i tillräcklig data samt vara relevanta för vårt syfte utförde vi två pilotintervjuer före intervjuerna med våra respondenter. En av pilotintervjuerna utfördes på en person som har haft liknande befattning som våra respondenter, vilket gav oss en bild av åt vilken riktning intervjuerna kan tänkas gå, huruvida våra frågor var tillräckliga samt vad vi bör tänka på i fråga om följdfrågor och så vidare. Intervjuerna har sedan utförts på så vis att en av oss huvudsakligen varit ansvariga för intervjun och ställer frågorna, medan den andre för anteckningar, ser till att samtalet följer mallen och berör samtliga intressefält samt bidrar med vissa följdfrågor om det fanns något behov. Samtliga intervjuer spelades in för att underlätta transkribering. På grund av efterfrågan om intervjuens specifika frågor från respondenterna har samtliga respondenter delgivits intervjuens huvudteman i förväg ihop med ett följebrev där studiens syfte, frågeställningar och vidare förklaring av deras deltagande i intervjun togs upp.

För att uppnå ett så gott resultat som möjligt med våra valda metoder är det viktigt att vara medveten om dess brister och negativa aspekter. Detta för att minska risken att dessa kommer att påverka resultatet. De kvalitativa semistrukturerade intervjuerna anser vi är den bästa metoden för att få fram den empiri vi behöver för att kunna undersöka politikernas bild av fenomenet. En diskussion vi fört gällande detta metodologiska val är att vara medvetna om vår roll som intervjuare. I en kvalitativ intervju finns det alltid en risk att påverka informanterna baserat på hur en utformar och ställer frågorna samt hur en bemöter respondenter. Därav är det av stor vikt att vara medveten om detta och ständigt kritiskt granska sin egen metod samt utförandet (Kvale 2013:31). Genom att utföra ovan nämnda pilotintervjuer var detta något vi försökte medvetandegöra för oss själva samt förbättra vårt utförande för att uppnå bästa möjliga resultat vid våra faktiska intervjuer. Intervjuerna utfördes även på respektive respondents kontor då vi fann det viktigt att utföra intervjuerna i en miljö där respondenterna kände sig bekväma.

Då vi som ovan nämnt har använt oss av två olika metoder analyserades insamlad empiri från intervjuerna på samma vis som vi analyserade insamlade artiklar, detta för att underlätta när de empiriska materialen ska integreras och jämföras. Samtliga intervjuer transkriberades och lästes igenom av oss båda enskilt till en början. Vi gick sedan igenom materialet tillsammans och färgkodade, likt vi gjorde i vår dokumentanalys, för att placera in olika citat i vår temamatrix huvudteman och subteman. Då intervjuerna var baserade på samma temamatrix kunde vi placera in de citat som tydligt och klart sammanfattade den huvudsakliga idé som respektive respondent ville uttrycka gällande respektive huvudtema. På så vis kunde vi sedan sammanställa ett resultat kring vad vi fick fram under respektive huvudtema.

Då vår andra del av syftet även är att undersöka eventuella kopplingar mellan politikernas syn på tiggeri och samhällsdiskursen kunde vi genom denna analysmetod enkelt urskilja likheter och skillnader mellan de två olika empiriska materialen. Genom att göra denna urskiljning kunde vi se vilka respondenter som skiljde sig alternativt stämde överens med samhällsdiskursen samt inom vilka fält. I enlighet med vår induktiva ansats kunde vi därefter se efter eventuella teoretiska tolkningar som skulle kunna hjälpa oss finna en eventuell koppling mellan de båda.

4.4 Reliabilitet och validitet

Vi har valt att presentera reliabiliteten och validiteten i vår forskning utifrån den innebörd LeComptes & Goetz (1892) har givit begreppen. Detta val gjordes baserat på att dessa delvis är anpassade att appliceras på kvalitativ forskning. De delar upp dem i extern reliabilitet och validitet, respektive intern reliabilitet och validitet (Bryman 2011:352).

För att vår studie ska uppnå en hög extern reliabilitet krävs att studien ska kunna replikeras. Då vi utför kvalitativ forskning och studerar ett socialt fenomen i en social miljö är det svårt att uppnå hög extern reliabilitet. Denna sociala miljö går ej att frysa för att kunna återskapa exakt samma förutsättningar för eventuell upprepning av studien (Bryman 2011:352). Intern reliabilitet fokuserar istället på huruvida samtliga medlemmar i forskarlaget är överens om hur materialet ska tolkas (ibid). För att uppnå hög intern reliabilitet i vår undersökning har vi innan insamlandet av data diskuterat vår förförståelse noggrant samt studiens syfte. Vi har sedan även i tolkningsprocessen av vår insamlade data diskuterat vår förförståelse aktivt för att medvetandegöra den. Då vår studie vidrör olika politiska ståndpunkter i en viss fråga är det även viktigt att inte låta våra egna värderingar och politiska ståndpunkter färga hur vi samlat

in samt tolkat vårt empiriska material. Vi har därför i vår analysprocess studerat materialet enskilt först, för att sedan analysera materialet tillsammans. På så vis synliggör vi vart våra egna värderingar kan ha påverkat, vi undviker varandras omedelbara påverkan från början och öppnar upp för fler tolkningar, och lyfter på så vis upp för diskussion och kan sedan dra slutsatser baserat på självreflektion och reflexivitet. Detta är även något som bidrar till ökad validitet och reliabilitet.

För att studien ska uppnå hög intern validitet krävs att samtliga delar av undersökningen samt arbetet är väl övervägt och motiverat och att där finns en god överensstämmelse mellan undersökningens observationer och de teoretiska idéer som utvecklas (LeCompte & Goetz 1982 i Bryman 2011:352). Exempel på detta är hur vi övervägt våra olika metoder och tillvägagångssätt för att på bästa möjliga vis kunna dra paralleller mellan vår insamlade data och vår teoretiska utgångspunkt. Den externa validiteten handlar om huruvida studien är generaliserbar (ibid). Då vår studie är baserad på en kvalitativ ansats där syftet är att lyfta fram kvalitativa aspekter framför att kunna generalisera är vår studiepopulation inte tillräckligt omfattande för att kunna representera övrig population och ses som generaliserbar.

4.5 Arbetsfördelning

Vi har under forskningsprocessen fördelat arbetet på så vis att en väl genomgående diskussion har först rörande varje avsnitt gällande vad det ska innehålla, vilka källor som ska användas samt hur det bör formuleras. Vidare har en av oss haft det övergripande ansvaret för ett specifikt avsnitt. Ett utkast har formulerats och sedan lagts upp i ett delat dokument där den andra personen sedan gått igenom texten och bearbetat den. Nya avsnitt kan ha lagts till av den andra författaren likaväl som avsnitt kan ha tagits bort eller skrivits om. Något som ständigt skett under diskussion. På så vis har vi båda varit delaktiga i samtliga delar av uppsatsen men ändå kunnat fördela arbetet på ett smidigt sätt. Fördelningen har hela tiden baserats på att arbetsbördan ska vara jämlik.

4.6 Etiska överväganden

För att säkerställa att vår forskning håller så hög kvalitet som möjligt har vi genom hela arbetets process gjort flertal etiska överväganden. I vårt arbete har vi följt Vetenskapsrådets forskningsetiska principer inom humanistisk- och samhällsvetenskaplig forskning. Dessa vidrör fyra olika krav; *Informationskravet*, *Samtyckeskravet*, *Konfidentialitetskravet* och *Nyttjandekravet* (Vetenskapsrådet 2002).

För att uppfylla informationskravet som ämnar säkerställa att respondenterna får ta del av den aktuella forskningens syfte har samtliga respondenter delgivits ett informationsbrev (Se bilaga 2) före det att intervjuerna har ägt rum. I detta brev delgavs vår forsknings syfte, vad deras uppgift i undersökningen kommer att vara samt villkoren för deras deltagande. Denna information delgavs även muntligt innan intervjuerna påbörjades.

I enlighet med samtyckeskravet har samtliga respondenter rätten att bestämma över sin egen medverkan och ett samtycke har inhämtats före det att intervjuerna har ägt rum, delvis genom respondenternas godkännande av delgivet informationsbrev samt muntligt innan intervjun påbörjades. Samtliga respondenter är informerade om att de när som helst kan välja att avbryta sin medverkan utan några former av negativa följder.

Konfidentialitetskravet har varit något mer komplex i vår undersökning. Kravet syftar till att samtliga respondenters personuppgifter ska behandlas med största möjliga konfidentialitet och att ingen utomstående ska ha möjlighet att ta del av dessa uppgifter samt ta reda på vilka respondenterna är. Då vårt urval av respondenter har varit målstyrt och relativt smalt försvårar det möjligheterna att garantera våra respondenter full konfidentialitet. Samtliga respondenter är kommunpolitiker med samma befattning, samt att de representerar sitt parti, vilket gör det

möjligt att ta reda på vilka de är. Vi har dock valt att inte presentera våra respondenter vid namn i resultatet. Detta för att vi inte såg det relevant och även för att bemöta detta krav till den mån det är möjligt. Inspelat material från intervjuerna kommer att förstöras efter det att intervjuerna har transkriberats. Då våra respondenters befattning och partitillhörighet offentliggörs har dem även delgivits om detta samt lämnat samtycke. Övrig personinformation har förblivit konfidentiell och oåtkomlig för utomstående.

För att uppfylla nyttjandekravet kommer insamlad empiri från våra respondenter enbart användas till dess angivna syfte. Informationen kommer inte att lämnas vidare. Samtliga respondenter kommer även att delges forskningsresultatet då forskningen är avslutad.

5. Resultat

Vi har studerat och analyserat totalt 20 artiklar från de 4 största dagstidningarna i Sverige för att belysa samhällsdiskursen de beskriver. Vi har även utfört tre intervjuer med representanter från största parti inom respektive block (Socialdemokraterna och Moderaterna) i Göteborgs stad samt Sverigedemokraterna som största fristående parti.

Nedan kommer vi presentera vårt resultat. Rubrikerna följer våra teman som utformats från uppsatsens deskriptiva frågeställning: Vem är tiggaren? Orsaker samt Åtgärder. I Empirin presenteras dokumentanalysen först varpå materialet från våra intervjuer följer under varje rubrik.

Respondenterna har nedan fått namn relaterat till vilket parti de tillhör. Respondent från Socialdemokraterna har fått beteckningen ”S”, Moderaterna ”M” och Sverigedemokraterna namnges med beteckningarna ”SD1” & ”SD2”.

5.1 Vem är tiggaren?

5.1.1 Dokumentanalys

Den inledande kvantitativa delen här under beskriver bilden av tiggaren utifrån de benämningar som lyfts upp i de belysta artiklarna. I parentesen återges hur många av de totalt 20 artiklarna som nämner respektive begrepp.

I de analyserade artiklarna fann vi tre återkommande benämningar på tiggarna; “romer” (9), “EU-migranter” (7) där det oftast även lades till att dessa EU-migranter, alternativt tiggarna var från Rumänien eller Bulgarien samt att även enbart benämna dem som “Rumāner” (8). Dessa tre nämndes någon utav dem i samtliga artiklar, och användes även kombinerat i flertal artiklar.

Tiggarna beskrevs i alla artiklar utom en som en utsatt grupp. (Denna enstaka artikel lyfte dock upp en Facebook grupp som tydligt uttrycker sitt missnöje kring tiggarna och artikelförfattaren lyfter vidare upp huruvida det som sägs inom denna grupp kan klassas som hets gentemot folkgrupp. Alltså ses tiggarna i artikelns andra del även här som offer.).

Vanligt förekommande adjektiv för att beskriva tiggarna var bland annat ”fattiga”, ”utsatthet”, ”misär” och ”offer”. I artikeln ”Sveavägen klockan 22.38” från DN (215) uttryckte artikelförfattaren sig såhär;

“Hur kan vi ens tänka att det är naturligt och eller värdigt för någon att sova på gatan? Det är ju lika omänskligt för alla“.

Oavsett uttryckt orsak till fenomenet eller önskan om åtgärd beskrevs alltså tiggare uteslutande som en utsatt grupp av människor i behov av hjälp.

I 10 av 20 artiklar vidrördes debatten kring organiserat tiggeri och organiserad brottslighet, detta för att argumentera emot att det skulle ligga något kriminellt bakom tiggeri. I två artiklar presenterades organiserad brottslighet som orsak till tiggeri, där ena av de två artiklarna även bestod av en motargumenterande del. Ord som var vanligt förekommande var; ”organiserade ligor”, ”organiserade nätverk”, ”organiserat tiggeri” och ”organiserad brottslighet”.

5.1.2 Intervjuer

Respondent S beskriver tiggaren som en individ som oftast kommer från andra länder än Sverige. Det handlar främst om Rumänien eller Bulgarien, men respondent S understryker även att det handlar om andra länder. Oftast benämns tiggaren som EU-medborgare och beskrivs ofta vara rom. Under intervjun beskrivs individen ofta som utsatt, både ekonomiskt och socialt. Särskilt då det handlar om romer. Hen uttrycker;

“(...)romer är en sån grupp som har varit diskriminerade, som fortfarande är diskriminerade överallt i världen kan man säga. (...) Människor som alltså inte alls har den standarden som, levnadsvillkor som vi har (...) jag tror inte man, man reser inte från sin familj och sitt hem och sina vänner om man inte liksom måste”

Respondent M beskriver tiggaren som en individ främst från Rumänien och Bulgarien. Oftast benämns individen som EU-migrant och rom. Dock understryker M att inte alla är romer. Det som genomsyrar intervjun är att individen är ett offer och att, som respondent M uttrycker det;

”(...) Dom är inte här för att dom tycker att det är så himla kul.”

Respondent M beskriver också hur det finns olika grupper bland tiggarna. En grupp beskrivs vara de som *”sitter fredligt med en burk”*. En annan grupp som beskrivs är en grupp som kommit från Norge i och med de åtstramade reglerna och bland annat säljer tidningar. Dessa går fram till folk och har ett aggressivare beteende.

Respondenterna SD1 och SD2 beskriver ”tiggaren” som någon från Östeuropa. Främst då Rumänien eller Bulgarien. Individens tituleras som Rom, Zigenare och/eller EU-medborgare/EU-migrant. SD1 beskriver tiggaren som;

”Eeh, nån som sitter med en mugg utanför en affär (...) Kommer från Östeuropa, som säkert har det svårt i sitt hemland...”

Individen beskrivs oftast som fattig och som ett offer, men också som någon som är ansvarig för sin situation i stor utsträckning då tiggaren exempelvis förväntas söka egen försörjning. Men SD2 beskriver;

”Sen är det naturligtvis jättesynd om människor som har det svårt och fattigt, det är självklart.”

Det som genomsyrar intervjun är det organiserade tiggeriet som bidragande faktor, som också delvis beskrivs kunna vara kriminellt. Respondent SD2 beskriver att;

”(...)Man läser ju artiklar dagligen om sånna som bråkar om platser, dom hyr ut sina platser, dom måste betala till någon annan och då börjar det bli rent kriminellt organiserat dessutom(...)”

5.2 Orsaker till tiggeri

5.2.1 Dokumentanalys

Utav de totalt 20 granskade artiklar är det 15 som förklarar tiggaren fenomenet utifrån strukturella företeelser.

De strukturella förklaringarna skiljer sig i två läger där 8 av artiklarna förklarar problematiken som ett resultat av Rumäniens brist på åtgärder på hemmaplan och resterande 7 lyfter upp en mer generell bild av fattigdom som bakomliggande orsak till tiggeri.

De 8 artiklarna förklarar hur Rumänien som land är ineffektivt och inte lyckas komma till någon lösning kring hur man ska åtgärda fattigdomen i landet och således indirekt i Göteborg. De övriga 7 artiklarna förklarar fenomenet tiggeri utifrån en mer generell bild av fattigdom där bakomliggande faktorer till själva fattigdomen inte förklaras närmare men där fattigdom likväl är orsaken till tiggeri. Åtgärderna som lyfts upp i artiklarna är å ena sidan att de fokuserar på att forma om bilden av tiggaren genom att i artikeln lyfta fram människan bakom gruppen "tiggare". I artikeln "Jag måste tigga, för mina barns skull" i GP (2014) beskriver en kvinna med egna ord;

"Vad ska jag göra? (...) Jag måste tigga för att få ihop pengar till mat, medicin och kläder till mina barn och min familj."

5.2.2 Intervjuer

Alla respondenter lyfter upp tiggarnas hemländer som mer eller mindre bidragande faktor till tiggeri. Respondent S talar då främst om tre avgörande faktorer: Fattigdom, utsatthet och diskriminering i tiggarnas hemländer. Hen uttrycker att;

"(...) Ja både diskriminering och fattigdom som gör att man tar sig hit. Så grundproblemet som jag ser det är dessa länder...dom (hemländerna) har hittills inte gjort tillräckligt för att minska fattigdom och diskriminering, men där även EU är en viktig institution."

Respondent S lyfter upp att globaliseringen och ökad rörlighet världen över bidrar till att alla världens olika sociala problem inte längre är ett enskilt lands problem. Vidare lyfter hen upp att EU som institution borde driva fattigdomsfrågan samt diskrimineringsfrågan hårdare i EU men att vissa politiska rörelser i Europa kan försvåra detta. Hen utvecklar vidare att;

”Men man ser ju rörelser i Europa. Det blir mer och mer rasistiskt och nazistiska strömningar (...) Där nazistiska strömningar får starkare fäste och då tror jag att det kan vara svårt för dom politikerna att våga ta den fighten(...)För då får man inte röster i nästa val.”

Respondent M lyfter upp EU som en viktig bidragande faktor till tiggeri och att brist på krav på respektive hemland resulterar i denna problematik. Hen säger att;

“Man ska inte acceptera länder till EU om man inte har råd att försörja sin huvudbefolkning.”

Respondent M lyfter även upp individens eget ansvar när temat orsaker berörs. Hen uttrycker att fattigdomen i hemländerna får dessa människor att komma hit i önskan om en bättre framtid, men där vissa skyldigheter som EU-medborgare inte efterlevs. Respondent M beskriver hur hen själv skulle förväntats ta ansvar för sig själv i ett annat land och hur:

“(...) det här är någonting dom (tiggarna) väljer att inte göra. Dom väljer ju att inte aktivt söka jobb.”

Respondent M talar även om hur striktare regler i Norge har resulterat att fler tiggare har kommit hit till Sverige och Göteborg i stället då vi inte har samma strikta regler här i Göteborg.

Respondenterna SD1 och SD2 lyfter även de upp fattigdom i respektive hemland som orsak till tiggeriet vi har i Göteborg och Sverige. Den fria rörligheten inom EU lyfts vid flertal fall upp som den huvudsakliga orsaken. Respondent SD2 lyfter upp hur Sveriges välfärd anses tilltala de människor som har det sämre. Signalpolitiken sprider då rykten om att man får det bra när man kommer till Sverige. SD1 beskriver;

”Man ska inte kunna flytta från ett EU-land till ett annat och belasta det nya landets välfärdssystem(...)Du får vistas här i dom tre månaderna, så får du ta ansvar för din egen försörjning och klarar du inte det då...så får du ju åka hem.”

Respondent SD1 och SD2 talar båda om hur detta tiggeri är organiserat. När de lyfter upp organiseringen kring tiggeri och dess relation till orsakerna talar de ej om en kriminell organisation utan främst om en organisation kring transporten till Sverige, vilket bidrar till att fler kommer hit från respektive hemland. Respondent SD2 uttrycker bland annat;

”Att det är organiserat är helt klart. Organiserat behöver inte betyda att det är kriminellt. Men att det kommet tusentals och åter tusentals eh, från Östeuropa hit som inte har pengar, är organiserat. Ingen skulle kunna slå i mig att alla dom människorna har på egen hand gått till ett flygbolag, en tågcentral eller hyrt en bild och kommit hit själva.”

Respondent SD1 och SD2 lyfter även upp hur striktare regler och förbud i andra EU-länder resulterar att fler tiggare kommer till Sverige och Göteborg. Dom gör även en koppling till att detta bevisar att det är organiserat och respondent SD1 säger att;

”(...)då ser ju dom här organisatörerna det, dom som är högre upp att oj, nu flyttar vi dom till andra länder där man inte är lika hård, som till exempel Sverige då.”

5.3 Åtgärder

5.3.1 Dokumentanalys

De artiklarna som anser att Rumänien är orsaken bakom tiggeriet lyfter upp hur EU som aktör borde pressa Rumänien så att en förändring kan äga rum, medans andra vädjar till politikerna på plats i Rumänien. Artikeln “De romska tiggarna - ett exporterat problem” i Aftonbladet (2014) beskriver det som att;

“Hela landet måste repareras och tills det händer kommer Rumänien att vända blicken från sina tiggare. Hur cyniskt det än må låta: det är ett problem man har exporterat”.

Ett av problemen som även nämns är att Rumänien till fullo inte använder de resurser som man får från EU, som skulle kunna hjälpa tiggarnas situation genom att skapa utbildning och eventuella arbeten.

Utöver de artiklar som förklarar orsaker och åtgärder utifrån Rumänien och EU så lyfts mer lokala faktorer i Sverige upp i de övriga. I dessa diskuteras tiggarnas behov av hjälp och hur detta kan bemötas på plats. I artikeln "tiggarna är en skam för EU, Rumänien och för oss alla" i Aftonbladet (2014) citeras bibeln "Det är saligare att giva än att taga." Så gör det. Ge!". Andra artiklar föreslår tillfälliga boenden, eller sysselsättning där tiggarna får hjälp med att exempelvis sälja tidningar eller i ett fall hemmagjorda träslevar.

6 utav de 20 artiklarna förespråkade någon typ av repression som åtgärd för tiggeriet. Två av dessa ansåg det nödvändigt för att kunna motverka organiserad brottslighet samt människohandel. Tre av artiklarna ansåg att repression i form av olika typer av lagstiftningar så som avhysning och lagstiftning mot tiggeri automatiskt skulle leda till och tvinga fram andra politiska åtgärder. I artikeln "Bo Rothstein: Borde vara förbjudet ge tiggare pengar" i GP (2014) diskuteras en debattartikeln av Bo Rothstein där han bland annat anser att förbud skulle tvinga fram mer strukturella stödinsatser för tiggare och uttrycker själv hur;

"Den enda rimliga åtgärden för att långsiktigt hjälpa dessa människor till ett någorlunda värdigt och drägligt liv är därför att ta bort så stora delar som möjligt av deras inkomster från gatutiggeriet."

En utav artiklarna sticker ut med sin hårdare jargong, där tiggarna beskrivs som en oönskad grupp i samhället som helt enkelt bör avlägsnas.

5.3.2 Intervjuer

Rörande frågan om åtgärder kring tiggeri lyfter respondent S upp hur vikten bör läggas vid förebyggande och integrerande åtgärder, både på lokal, nationell och internationell nivå. Genom samarbete med frivilligorganisationer och uppsökande arbete med medmänsklighet i fokus är tanken att de berörda individerna ska få en fot in i samhället, både på hemmaplan med också i Göteborg.

Åtgärderna handlar ofta om hur individens tid i Sverige ska underlättas där bland annat informationscentraler har etablerats. Respondent S utvecklar;

“(...) man kan få information om hur det är sen när man kommer hit. Hur söker man jobb (...) hur det funkar här i Sverige överhuvudtaget. (...) Och den tiden dom är här, vad kan vi liksom göra för att rusta dom, så att dom (...) får jobb. Antingen här eller i sitt hemland.”

På en internationell nivå beskriver respondent S hur en ökad press på individens hemländer från politiker i Sverige och på EU-nivå måste komma till stånd för att en förändring ska ske. EU beskrivs ha flertalet målsättningar inom Europa, men lyckas inte i tiggerfrågan genomföra dessa. Hen berättar att;

“Vi försöker härifrån Göteborg påverka både parlamentariker och våra egna företrädare vi har där nere om att man.. Dom måste driva frågan ännu hårdare. (...) EU som institution skulle behöva ta större ansvar vid dom här diskussionerna och kanske vara lite tuffare.

Respondent M beskriver åtgärder som utgår från att underlätta för individen på alla nivåer genom ett brett samarbete mellan grannkommuner.

Utöver att underlätta på plats i Sverige för individerna som reser hit så lägger respondent M vikt vid EU-lagarna som finns. Då man enligt respondent M som EU-medborgare faktiskt förväntas ta ansvar för sig själv och genom att ta ett arbete. Dock beskriver respondent M hur Sverige inte kan klara av hela ansvaret för tiggerifrågan, utan efterfrågar ett samarbete inom EU. Hen beskriver;

”Vi är ju ett rikt land, det går väldigt bra och därför känns det väl väldigt svårt för många att kunna säga nej och vi måste ta hand om allting och rädda hela världen och så.(...) vi måste göra det mer gemensamt.”

Då en delförklaring till uppkomsten av tiggeriet beskrivs vara att länder tillträtt EU utan att kunna försörja sin befolkning, anser respondent M att Europaparlamentet måste få ett ”större grepp” kring frågan och genom EU ställa en större press på medlemsländer. Enligt respondent M så har EU-länder rätt att söka ESF-bidrag för att behandla frågor som t.ex. tiggeri. Dock så

kritiserar respondent M individernas hemländer för att de inte tar tillvara på möjligheterna som finns. Hen resonerar;

"(...) nu är dom med i den europeiska unionen och då får dom bannemig börja ta större ansvar. (...) varför lägger inte dom ner manken och söker alla dessa medel som EU har? Dom är ju medlemmar."

Respondent SD1 och SD2 förespråkar ett förbud mot tiggeri. Genom signalpolitik och de lagar om förbud kring tiggeri som redan finns enligt respondenterna, uttrycker de att tiggeri kan stoppas. SD 2 uttrycker hur;

"Dom ska tas bort, dom ska lagföras helt enkelt. (...) om vi sätter ut att det inte är okej att komma och sätta sig och tigga på våra gator så kommer den signalen att mattas ut."

Respondent SD1 och SD2 hävdar att ett förbud inte kommer att stoppa fattigdomen, men att det stoppar Göteborg från att dräneras på pengar. De beskriver hur Göteborg har bostadsbrist och ställer sig frågan huruvida staden har råd att satsa på "tiggarna" när pengarna behövs till annat. Respondenterna vill också ha åtstramade regler i rörelsefriheten för EU-medborgare. SD2 beskriver hur den fria rörligheten bör begränsas från 3 månader till 1 månad inom Sverige. Detta tillsammans med ökade gränskontroller och metoder som passtämplor för att se till att tiden inte överskrids.

Respondent SD2 beskriver dessutom hur hemländerna från början inte var kvalificerade för att gå med i EU. Vidare uttrycker Respondent SD2 hur en kan hjälpa "tiggaren" kortsiktigt genom att skänka pengar, men att problemet består. Respondent SD1 förklarar vidare hur det faktiskt handlar om "vuxna människor" och att de har "all rätt att söka sig en egen försörjning"

5.4 Rollen av media enligt lokalpolitikerna

Då temat Media och den mediala bilden av tiggeri i Göteborg lyftes upp ansåg respondent S att det varit en saklig, sansad och korrekt bild av fenomenet som har lyfts upp. Detta uttrycker

hen kan bero på att Göteborgs stad jobbar aktivt med frågan och anser sig inte ”jagade”. Hen säger;

”(...) vi har sett att vi har kunnat göra saker åt, eller försöka lösa situationen med dom medel och möjligheter vi har med lagstiftning och så.”

Respondent S lyfter dock vidare upp hur detsamma inte gäller i alla politiska frågor och att den mediala bilden i Göteborg ofta kan vara ensidig. Hen nämner att det i andra frågor kan vara svårt att nå ut med sin politik i media och att detta kan resultera i att vissa frågor framstår ensidiga och ibland felaktiga i media.

Respondent M uttrycker att hen upplever en korrekt bild rörande tiggeriet i Göteborg i media. Hen anser att dem belyser det som det är. Hen lyfter även upp att det är viktigt att läsa in sig på respektive fråga och skapa sig en egen bild innan en uttalar sig i media. Respondent M understryker dock att media kan i bland påverka det politiska arbetet. Hen säger;

”(...)media bevakar ju detta och dom vill ju sälja tidningar och ibland så gynnar inte det vårt arbete när vi...Innan vi har handlingsplaner klara(...) dom har ju sändningstider och dom har frågor som är aktuella och då måste vi ändå stå rustade om hur vi ska svara här i Göteborg.”

Respondenterna SD1 och SD2 refererar mycket till media under intervjuens gång då tiggeri diskuteras. När temat Media och den mediala bilden av tiggeri lyfts upp uttrycker dock båda r att media motarbetar dem. De uttrycker att de upplever att det finns mycket rörande ämnet i media just nu, men att det finns en dubbelhet, där medias bild av fenomenet förändras beroende på vad Sverigedemokraterna uttrycker. Detta diskuterades vidare rörande frågan om huruvida tiggeriet är organiserat. Respondent SD1 förklarar hur;

”Vi har ju sagt att det är organiserat och media skriver oftare nu att det är organiserat(...)Igen nu då, för det förnekades helt under valrörelsen förra året(...)Dom vill bara motarbeta oss tror jag, dom vill inte erkänna att, eh...man ska alltid ha motsatt åsikt till vad Sverigedemokraterna har.”

Respondenterna SD1 och SD2 anser inte att den mediala bilden påverkar deras politik utan att de bildar sig en egen bild av de olika politiska frågorna och att media motarbetar dem inte påverkar deras politik. De uttrycker även att majoriteten av Göteborgarna är trötta på tiggeriet och vill stoppa det.

5.5 Sammanfattning

5.5.1 Vem är tiggaren?

I samtliga intervjuer beskrivs tiggaren som EU-migrant eller EU-medborgare från främst Rumänien och Bulgarien. Något som överensstämmer med den samhällsdiskurs vi belyst genom artiklarna.

Respondent S och M sticker ut genom att de understryker att det även handlar om flera länder än just dessa, något som inte alltid uttrycktes lika tydligt i samhällsdiskursen vi fått fram.

Dessutom diskuteras romer i samtliga intervjuer, där S sticker ut genom att diskutera gruppens särskilda problematik rörande diskriminering

Bilden av tiggaren som utsatt är genomgående i alla intervjuer. Men till skillnad från S så anser M och SD1 & SD2 att individen har ett större ansvar för sin egen situation.

SD1 & SD2 sticker också ut med att man lyfter upp det organiserade tiggeriet. Både då tiggaren konstrueras som offer men också kriminell. Till skillnad från samhällsdiskursen vi funnit som försöker motbevisa den organiserade bilden av tiggeri, så är SD övertygade om att organiserat tiggeri existerar där även kriminella inslag som bakomliggande hierarkier i tiggandet beskrivs existera.

5.5.2 Orsaker till tiggeri

Samtliga intervjuer uttrycker, liksom samhällsdiskursen, främst strukturella företeelser som orsak till tiggerifenomenet i form av fattigdom i respektive hemland.

Samtliga intervjuer förklarar tiggeri utifrån hemländernas brist på åtgärder. Samhällsdiskursens mer generella bild av fattigdom som bakomliggande orsak utelämnas. Respondent S särskiljer sig från både samhällsdiskursen samt övriga respondenter genom att lyfta upp den strukturella diskrimineringen av romer som bidragande orsak till tiggeriet.

Till skillnad från den samhällsdiskursen så skiljer sig respondent SD1 & SD2 då organiserat tiggeri, i form av organiserade transporter samt organiserad kriminalitet, anses vara en bidragande orsak till tiggeri.

Respondent M, SD1 & SD2 urskiljer sig även här genom att belysa individens ansvar för egenförsörjning samt tiggarnas val att inte efterfölja detta. De lyfter även upp förbud i andra länder som orsak till att fler tiggare kommer till Sverige.

Respondent S, SD1 & SD2 lyfter till skillnad från samhällsdiskursen upp fri rörlighet och globalisering som bidragande faktor till tiggeri. Där detta dock betonas negativt av SD1 & SD2 till skillnad från S.

5.5.3 Åtgärder

Respondent S och M anser, överensstämmande med samhällsdiskursen, att problemet främst kan åtgärdas med hjälp av EU som aktör. Detta genom att hjälpa samt sätta press på hemländerna för att komma till en lösning.

Samhällsdiskursen vidrör även lokala åtgärder i Göteborg för att underlätta för tiggarna. Lokalt fokuserar respondent S på förebyggande och integrerande åtgärder som ska hjälpa individen på plats i Göteborg, men även i de fall då hen återvänder till sitt hemland. Respondent M följer en liknande linje och anser att det bör underlättas på plats men att man främst ska jobba för att respektive land ska kunna försörja sin befolkning.

SD1 & SD2 anser inte att några åtgärder är Göteborgs ansvar utan förespråkar repression som en metod för att åtgärda tiggeriet på plats, vilket vi kunde se en svag tendens av i samhällsdiskursen.

Överensstämmande med rådande samhällsdiskurs belyser S och M hur bilden av tiggaren ska diskuteras och lyftas upp. S betonar liksom samhällsdiskursen vikten av att belysa människan bakom tiggaren, då detta kan underlätta arbetet med tiggarna.

5.5.4 Rollen av Media enligt lokalpolitikerna

Respondent S anser att bilden i media av tiggeri är saklig, sansad och korrekt. Hen uttrycker att just denna aktuella fråga upplever dom (partiet) sig inte jagade. Ett liknande resonemang förs av respondent M, som dock uttrycker hur media ibland kan försvåra det politiska arbetet genom att kräva svar i politiska frågor. Respondent S understryker att det samma inte gäller alla politiska frågor och att den mediala bilden i Göteborg kan vara ensidig.

Respondent SD1 och SD2 upplever att det finns mycket rörande ämnet i media just nu. Dom uttrycker även att dom känner sig motarbetade av media, där det finns en dubbelhet då bilden förändras beroende på vad Sverigedemokraterna säger.

6. Analys

Ur ett socialkonstruktivistiskt perspektiv kan vi se tiggeri och tiggaren konstrueras på flertal vis. Verkligheten är, som tidigare nämnt, sprungen ur sociala, historiska och kulturella faktorer som skapar individerna i den (Payne 2008:978-98). Utifrån vårt resultat kan vi se hur tiggaren skapas och konstrueras som en person från främst Rumänien och Bulgarien, där ord som "offer", "utsatthet" och "rom" är genomgående. Det är även baserat på detta som vi kan se fenomenet tiggeri konstrueras som ett socialt problem.

Då tiggeri berörs i samhällsdiskursen likaväl som i samtliga intervjuer som ett problem tyder detta på att det har genomgått en kollektiv definitionsprocess som vi väljer att analysera utifrån ett claims-makingperspektiv. Detta innebär att tiggeri har lyfts upp av någon aktör och fått gehör som ett socialt problem. Aktörer i samhället, i vårt fall olika politiska aktörer har agerat som claims-makers där de har gjort anspråk på tiggeri som ett fenomen som är

besvärande. Då vi utifrån ett claims-making perspektiv har analyserat en del av samhällsdiskursen anser vi även att det säger oss något om vems claim som kan ha haft störst genomslag (Spectors & Kitsuses 1987).

Då respondenten från Socialdemokraternas beskrivning av tiggaren sammanfaller tydligt med den konstruktion av tiggaren vi har funnit i samhällsdiskursen tyder det på att Socialdemokraterna som del av regerande block i kommunen, har lyckats nå ut med sitt claim i större utsträckning. Respondent S talar uteslutande om tiggaren som utsatt och blir tydligt offret inom detta sociala problem. Här använder sig partiet av en moralisk aspekt i sitt claims-making kallat "*humanitarian moralities*". Fenomenet konstrueras som problematiskt genom att de lyfter fram de människor som far illa av eller inom problemet och refererar på så vis till en moralisk aspekt. På så vis anspelar de på människans medkänsla, empati och sympati och önskar att uppnå effekten att fånga allmänhetens intresse och uppmärksamhet (Loseke 2003). Respondenten talar även om en sansad, saklig och korrekt bild av tiggeri i media, och lyfter även upp hur hen upplever en fin anda bland Göteborgarnas inställning till problemet, och att det finns stor vilja att hjälpa sina medmänniskor. Utifrån claims-making tyder detta återigen på att Socialdemokraternas konstruktion av tiggeri är den konstruktion som främst lyser igenom i den samhällsdiskurs vi funnit. På så vis uppfattar respondenten medias rapportering och även så allmänhetens bild av tiggeri som sansad, saklig, korrekt och att de har en fin inställning till problemet (Spector & Kitsuses 1987).

Då målet med claims-making är att uppnå någon form av förändring rörande det aktuella problemet är det viktigt att få fram sin syn på problemets orsaker för att kunna få igenom sina önskade åtgärder (Spectors & Kitsuses 1987). I diskussionen rörande tiggeriets orsaker följer återigen Socialdemokraterna huvudsakligen samma linje som den vi funnit i den dominerande samhällsdiskursen. Hen är dock mer detaljerad och beskriver några ytterligare faktorer hen finner viktiga. Detta för att sedan motivera både de åtgärder som redan vidtas, men även de som önskas i framtiden.

Respondenterna från Moderaterna och Sverigedemokraterna skiljer sig mer från den dominerande samhällsdiskursen. Moderaterna befinner sig mer emellan de båda medan Sverigedemokraterna skiljer sig avsevärt från den dominerande samhällsdiskursen där det huvudsakliga fokuset ligger på förbud mot tiggeri i Sverige och att ansvaret enbart ligger hos hemländerna och EU. De anser sig även vara motarbetade av media och att motsatt bild till

deras ständigt kommer porträtteras. Då olika claims-makers måste tävla med sitt claim för att få genomslag kan det utifrån detta perspektiv tolkas som att Sverigedemokraterna inte uppmärksammas i samma grad gällande sitt claim. Därav finner vi inte uttryck för deras konstruktion rörande fenomenet i just den samhällsdiskurs vi har fångat upp (Spectors & Kitsuses 1987).

Claims-making är en ständig process. När den når sitt slut börjar processen om igen och blir föremål för nya claims (Spectors & Kitsuses 1987). På så vis kan vi även tolka Sverigedemokraternas, men även så Moderaternas bild av tiggeri som ett sätt att omkonstruera fenomenet. Baserat på Sverigedemokraternas fokus på individernas och hemländernas eget ansvar samt Sveriges oförmåga att kunna bistå med hjälp, använder de sig av en andra form av moral inom claims-making kallat "Rhetoric of rationality". Deras uttalanden fokuserar på att anspela på det som anses vara rationellt och logiskt. De för en alternativ diskurs där tiggeri och dess lösningar konstrueras på så vis att det ska uppfattas ha avsikt att gynna samhället. Detta gör att de ska uppfattas logiska av åhörarna och det rätta alternativet för Sveriges och Göteborgs välfärd (Best 1987).

Tolkningen i enlighet med socialkonstruktivismen och claims-making hamnar i att Socialdemokraterna som största parti i det regerande blocket har fått störst genomslag med sitt claim. Deras konstruktion av fenomenet har därav blivit den som således bildat den dominerande diskursen som huvudsakligen återfinns i media. Moderaterna och Sverigedemokraterna blir således två olika politiska aktörer som inte lyckats nå ut med sina claims till samma grad, där Sverigedemokraterna utmärker sig med en konstruktion av tiggeri som går starkast emot den huvudsakliga samhällsdiskursen. Detta kan vara tecken på att Sverigedemokraterna misslyckats med att vinna mark med sitt claim, men kan även tolkas som att claims-making processen rörande tiggeri har börjat om igen där Sverigedemokraterna försöker omkonstruera fenomenet, dess orsaker samt önskade åtgärder.

Som alternativ till claims-makingen som skapandet av samhällsdiskurs vill vi lyfta upp en alternativ tolkning rörande hur media i sig istället kan forma diskursen. Genom att styra vilka artiklar som publiceras kan media även styra hur delar av den huvudsakliga samhällsdiskursen ser ut och värderar ett fenomen som tiggeri. Då denna samhällsdiskurs vinner politisk kraft kommer den i slutändan även att påverka politiken.

Iyengar och Simon (1993) diskuterar genom dagordnings- och gestaltningsteorin hur man genom politiska uttalanden i media kan styra allmänhetens politiska åsikter. Att fenomenet tiggeri faktiskt tar en stor plats i diskussionen kan utifrån begreppet *agendasetting* förstås utifrån medias påverkan kring vad som anses vara "the significant issue of the day". Då både våra respondenter och vår dokumentanalys talar för att tiggerifenomenet är ett problem kan vi enligt agenda setting anta att medias förmåga att lyfta fram och belysa vissa fenomen som nyheter påverkat vad som skall rapporteras och således vad som definieras som viktigt i samhällsdiskursen.

Att artiklarna till stor del lyfter upp hur en ska se personen bakom tiggaren, hur organiserat tiggeri är en myt och hur insatser ska ske lokalt för att underlätta för tiggaren kan således vara ett resultat av *framing*, där dessa områden hamnat i fokus. En tolkning av detta kan vara att allmänheten och diskursen inte påverkas lika mycket av politikernas claims, utan snarare att politiken formar sig efter diskursen. Där Socialdemokraterna, som är det största partiet, är de som bäst anpassat sin politik rörande tiggerifrågan utifrån den rådande huvudsakliga samhällsdiskursen. Att Moderaterna och Sverigedemokraterna beskriver hur media ibland arbetar emot och försvåra arbetet för partierna kan förklaras genom att media styr samhällsdiskursen i en annan riktning än de båda partiernas politik samt alternativa diskurser.

Utifrån tanken om *agendasetting* kan en också förklara hur de övriga partierna utmanar den dominerande samhällsdiskursen. Genom att försöka omdefiniera olika problemområden inom tiggerifrågan försöker de påverka den dominerande diskursen. Sverigedemokraterna för en annan diskurs än samhällsdiskursen genom att exempelvis understryka att tiggeri är organiserat. Genom *framing* fokuserar Sverigedemokraterna på företeelsen att tiggarna är ett resultat av organiserade transporter och i (viss utsträckning) organiserad kriminalitet. Något som tyder på att de, genom *framing*, försöker flytta fokus från de rådande förklaringarna i samhällsdiskursen kring tiggeri, till ett nytt område.

Det fokus som går att finna rörande orsaker och åtgärder på ett internationellt plan kan enligt Iyengars och Simons (1993) resonemang kring *priming* bero på hur media rapporterar nyheter. Då fokus legat på reportage som lyfter upp detta i nyheterna ökar således allmänhetens intresse och syn på omvärlden. Resultatet här kan då vara hur en ser att tiggerifenomenet ska tacklas på mer än ett lokalt och nationellt plan (Iyengar & Simon 1993). Detta finner vi som resonemang hos samtliga partier likaväl som i samhällsdiskursen.

7. Slutdiskussion

Vi båda diskuterade innan vi påbörjade vår studie hur vi förväntade oss finna en någorlunda "hård" attityd rörande ämnet i samhällsdiskursen, då vi ansåg det vara en känslig fråga som väcker mycket känslor och åsikter hos allmänheten. Med "hård" menar vi att vi trodde diskussionen rörande förbud skulle vara mer genomgående samt att organiserat tiggeri skulle diskuteras som något som var sant. Vi var dock osäkra på våra politikernas ståndpunkter i frågan, samt hur tiggaren framställs av de styrande i vår stad. Vi hade även en uppfattning om att fler organisatoriska faktorer skulle lyftas fram av våra respondenter, vilket inte alls kom att diskuteras vid insamlandet av vår empiri. Under studiens gång visade det sig att våra ursprungliga uppfattningar inte återfanns lika genomgående samt delvis motbevisades (vilket ni kan läsa i vårt resultat samt analys). Vi har funnit material som givit oss ny kunskap och har därmed reviderat och utveckla vår förståelse kring våra lokalpolitikernas bild av tiggeri samt dess kopplingar till samhällsdiskursen. Vi kommer nedan ge en sammanfattande bild av vad vi kommit fram till, samt vad vi finner för relevans i vårt resultat.

Baserat på Göteborgs politikernas bild av tiggeri samt den diskurs som återfinns i media ser en utifrån ett socialkonstruktivistiskt perspektiv hur tiggeri idag konstrueras som ett socialt problem. Ett problem som kräver åtgärder på lokal nivå likaväl som nationell och internationell nivå. Socialdemokraterna är största parti inom det regerande blocket i Göteborgs stad och uttrycker en konstruktion av tiggeri som stämmer överens med samhällsdiskursen. Utifrån ett claims-making perspektiv tyder denna överensstämmelse mellan samhällsdiskursen och Socialdemokraternas konstruktion av fenomenet på att Socialdemokraterna som största styrande parti har lyckats med sitt claim. Moderaterna och främst Sverigedemokraterna skiljer sig från den huvudsakliga samhällsdiskursen vilket kan vara resultatet av att dessa partier inte lyckats få samma genomslag med sina claims. Alternativt att tiggeri är aktuell för en ny definitionsprocess som socialt problem, där främst Sverigedemokraterna försöker skapa/påverka opinionen med sin aktuella diskurs och omkonstruera tiggeri, vilket skulle leda till andra typer av åtgärder.

De politiska aktörerna blir här de "aktiva" aktörerna i konstruerandet av tiggeri som ett socialt problem. Allmänheten och media blir istället passiva i definitionsprocessen utifrån denna tolkning och anammar därmed denna konstruktion och på så vis bildas en dominerande

samhällsdiskurs rörande fenomenet. Kopplingarna mellan de lokala politikernas bild av tiggeri och samhällsdiskursen kan som sagt även tolkas utifrån teorin om agendasetting. Genom begrepp som agendasetting, priming och framing kan en alternativ tolkning handla om hur media styr samhällsdiskursen och på så vis även vilken politik som blir aktuell rörande frågan. Media lägger genom agendasetting fokus på tiggeri som ett socialt problem och genom framing och priming styr vilka eventuella åtgärder som anses mest relevanta. Socialdemokraterna blir här istället ett parti som kan ses ha anpassat sin politik utefter den rådande samhällsdiskursen, för att vidmakthålla sin regerande position i kommunen. Moderaterna och främst Sverigedemokraterna upplever ett visst motstånd från media. Detta då media styr diskursen i en annan riktning än den dessa partier håller. Utifrån den alternativa tolkningen enligt teorin om agendasetting får de politiska aktörerna en mer passiv roll. Media blir istället betydligt mer styrande gällande skapandet av samhällsdiskursen rörande tiggeri. Det är därav viktigt att lyfta fram att politikernas bild av tiggeri har undersökts med hjälp av intervjuer, och partipolitiska uttalanden i media har helt uteslutits i denna undersökning. Denna typ av artiklar adderar ännu en dimension som kan komma att spela roll då en undersöker de olika aktörernas roll i att forma samhällsdiskursen.

I ett hönan- och äggets scenario kan tanken om socialkonstruktivism och claimsmaking visa på hur politiker skapar samhällsdiskurs, men ur ett agendasetting perspektiv kan vi även ge en alternativ tolkning på hur media istället skapar samhällsdiskursen och således politiken.

Samhällsdiskursen samt Göteborgs politiker representerar två kanaler av inflytande för det sociala arbetets fält och dess socialarbetare. Som tidigare presenterat påverkar den aktuella socialpolitiken det sociala arbetets ramar genom regler och resurser. Samhällsdiskursen påverkar även så, genom att påverka socionomens inställningar och attityder. Detta förhållande påverkar studerande socionomstudenter, socialarbetaren och även så i slutändan den klient som är mål för eventuella interventioner. Genom att belysa hur ett fenomen som tiggeri konstrueras av olika aktörer i samhället, bidrar det till att skapa en medvetenhet om hur vi kategoriserar och varför. Det kan resultera i att skapa reflektion kring vad vi baserat antaganden, attityder och inställningar på, som annars är lätta att ta för givet. En sådan typ av reflektion kan även bidra till att utmana den rådande diskursen samt dess värderingar den grundas på.

Genom att inte enbart lyfta upp den aktuella bilden vi kan finna av tiggeri idag, utan även tolka kopplingarna mellan våra lokalpolitikernas bild och samhällsdiskursen, lyfter vi upp en aspekt som ökar förståelsen kring hur agendan för ett socialt problem sätts. Det är viktigt att komma ihåg att det ständigt finns flertal olika diskurser aktuella i samhället. Vi har genom vår metod och vårt urval kunnat fånga upp en del av den rådande samhällsdiskursen och tolkningar kring hur denna har uppkommit. Då de olika politiska – och mediala aktörernas roll lyfts upp kan det även medvetandegöra din egen roll. Då vi i enlighet med Foucault anser att diskurser inkluderar den sociala praktiken finner vi det viktigt att vara medveten om hur den rådande samhällsdiskursen ser ut samt hur den skapas. En sådan medvetenhet skapar inte enbart en mer reflekterande praktik utan bidrar även till en ökad förståelse kring vilka processer ett socialt problem genomgår. På så vis ökar även förståelsen kring hur vi själva kan vara med att påverka det sociala arbetets fält som socionomstudent, socialarbetare och som privatperson.

Då samhällsdiskursen är reflexiv och knuten till den aktuella historiska, kulturella och sociala kontexten, kan den tänkas förändras. Som ovan nämnt är även claims-making och agendasetting en ständigt pågående process som vidtar nya former gällande vad som lyfts upp och fokuseras på. För att kunna fastställa något som vi enbart erbjudit eventuella förklaringar till skulle det vara intressant att undersöka dessa kopplingar vi lyft upp genom en longitudinell studie. En liknande studie vid två olika tillfällen, skulle kunna fastställa om förhållandet vi kunnat se är återkommande och om samma relationer går att urskilja på samma vis längre fram i processen.

Vi har i tidigare studier kunnat läsa om hur tiggeri har konstruerats och bemötts. Vi har med vår studie kunnat belysa hur fenomenet konstrueras idag av våra politiker och i samhällsdiskursen, men även så relationen mellan de båda. Då diskursen samt våra politiker mångt och mycket förklarar fenomenet tiggeri som ett ”exporterat problem”, anser vi att detta är ett problem som är här för att stanna. Med ett förbud skulle problemet skjutas bort, och vi anser att det är i vår roll som EU-medborgare, framtida socialarbetare och medmänniskor som vi även måste ta ställning. Det är vi, som en del av den sociala praktiken som den rådande diskursen inkluderar, som även har makten att sätta diskursen och avgöra hur tiggeri ska bemötas i vårt samhälle.

8. Referenslista

Andersson, Malin. 2014. *Bo Rothstein: Borde vara förbjudet ge tiggare pengar*. Göteborgs posten 28 december. <http://www.gp.se/nyheter/sverige/1.2225297-bo-rothstein-borde-vara-forbjudet-ge-tiggare-pengar> (hämtad 2015-03-04).

Bengtsson, Therese. (2012). *Tiggeri - en undersökning om hur tiggeri konstrueras som ett socialt problem*. Masteruppsats i socialt arbete, Socialhögskolan Lund. <http://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=2737197&fileOid=2737200> (Hämtad 2015-03-01)

Berg, Kalle. 2014. *Tiggare: Jag betalar 50 kronor för min plats*. GT 10 November. <http://www.expressen.se/gt/tiggare-jag-betalar-50-kronor-for-min-plats/> (hämtad 2015-03-03).

Bergström, G. & Boréus, K. (red.) (2005). *Textens mening och makt: metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. (2., [omarb.] uppl.) Lund: Studentlitteratur.

Best, Joel (1987) *Rhetoric in claims making: constructing the missing children problem* Social Problems Vol. 34, No. 2, pp. 101-121.

Björk, Evalis. 2014. *Jag måste tigga för mina barns skull*. Göteborgsposten 13 Augusti. <http://www.gp.se/nyheter/goteborg/1.2457617--jag-maste-tigga-for-mina-barns-skull-> (hämtad 2015-03-03).

Björk, Evalis. 2014. *Räddningsmissionen: "Inget vi hört om"*. Göteborgsposten 8 oktober. www.gp.se/nyheter/goteborg/1.2511079-raddningsmissionen-inget-vi-hort-om- (hämtad 2015-03-04).

Björk, Evalis. 2014. *Så bor de hemlösa i Göteborg*. Göteborgsposten 29 November. <http://www.gp.se/nyheter/goteborg/1.2560537-sa-bor-de-hemlosa-i-goteborg> (hämtad 2015-03-03).

Bryman, Alan (2011): *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Börjesson, Mats (2003) *Diskurser och konstruktioner* Studentlitteratur. Lund.

Calmfors, Lars. (2015) *Lars Calmfors: Kan vi ge tiggarna jobb?* Dagens Nyheter 7 Januari. <http://www.dn.se/ledare/kolumner/lars-calmfors-kan-vi-ge-tiggarna-jobb/> (hämtad 2015-03-04).

Dagens Nyheter (2015) *Om oss*. <http://info.dn.se/info/om-oss/>

Divinyi, Sandra, Fredriksson & Jimmy, Magnå, Joakim. (2014). *Ny debatt om tiggeri – ökar i Västsverige*. GT 24 Februari. <http://www.expressen.se/gt/ny-debatt-om-tiggeri--okar-i-vastsverige/> (Hämtad 2015-03-04).

- El-Mochantaf, Christer. (2015). *EU-migranter ska sälja tidning istället för tiggare*. GT 2 Februari. <http://www.expressen.se/gt/eu-migranter-ska-salja-tidning-istallet-for-tigga/> (hämtad 2015-03-04).
- Eriksson, Gunnar, Emt, Jeanette & Hallberg, Peter. *Diskurs*. Nationalencyklopedin (2015) <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/diskurs> (hämtad 2015-03-19).
- Franson, Dag. 2014. *Hyllas på Facebook för trakasserier av tiggare*. Göteborgs posten 15 december. <http://www.gp.se/nyheter/goteborg/1.2575692-hyllas-pa-facebook-for-trakasserier-av-tiggare> (hämtad 2015-03-03)
- Hagberg, Sebastian. 2014. *Kyrkan hjälper tiggare, då lämnar folk i protest*. Aftonbladet 25 November. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article19910794.ab> (hämtad 2015-03-03).
- Hansson, Erik (2014). "Som att världen kommit hit": Stockholmares upplevelse av tiggeri våren 2014. Masteruppsats i kulturgeografi, Stockholms Universitet. <http://su.diva-portal.org/smash/get/diva2:721768/FULLTEXT01.pdf> (hämtad 2015-05-05).
- Heimerson, Staffan. (2014). *Snäljåpar, ni måste sluta sprida myter*. Aftonbladet 23 Augusti. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/staffanheimerson/article19410968.ab> (hämtad: 2015-03-04).
- Hultin, Mirjam, Moström, Linda & Widenheim, Caroline, (2014). *Två sidor av myntet*. Kandidatuppsats, Journalistprogrammet, Göteborgs Universitet. https://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/36801/1/gupea_2077_36801_1.pdf (Hämtad 2015-03-01)
- Hökerberg, Josefine. (2014). *Därför är det svårt att ingripa*. Dagens Nyheter 4 Oktober. <http://www.dn.se/sthlm/darfor-ar-det-sa-svart-att-ingripa/> (hämtad 2015-03-03).
- Ibsen Göransson, Thomas (2014). *In med metoden!* Fortid 3/2014 s. 64-70. http://www.academia.edu/10293160/In_med_metoden_ (hämtad 2015-04-04).
- Iyengar, Shanto & Simon, Adam. (1993). *News coverage of the gulf crisis and public opinion*. Communication Research vol. 20 no. 3 365-383. <http://crx.sagepub.com.ezproxy.ub.gu.se/content/20/3/365.full.pdf+html> (hämtad 2015-03-22).
- Kvale, Steinar (2013): *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.
- Loseke, Donileen R. (2003) *Thinking About Social Problems - An Introduction to Constructionist Perspectives*. Aldine Transaction, USA.
- Mcintosh, Ian & Erskine, Angus (2000). "Money for nothing?": Understanding giving to beggars' Sociological Research Online, vol. 5, no. 1. <http://www.socresonline.org.uk/5/1/mcintosh.html> (Hämtad 2015-05-05).
- Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2002) "Vad är ett socialt problem?" i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) *Perspektiv på sociala problem* Natur & Kultur, Stockholm.

Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (2002): "*Perspektiv på sociala problem - några positioner*". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red): *Perspektiv på sociala problem*. Stockholm: Natur och kultur.

Mellin, Lena. (2014). *Tiggarna är en skam för EU, Rumänien - och för oss alla*. Aftonbladet 23 November. <http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/lenamellin/article19904032.ab> (hämtad: 2015-03-03).

Musatoiu, Mihai. (2014). *De romska tiggarna - ett exporterat problem*. Aftonbladet 3 mars. <http://www.aftonbladet.se/debatt/debattamnen/eu/article19780723.ab> (hämtad 2015-03-03).

Payne, Malcolm (2008) *Modern teoribildning i socialt arbete*. Natur & kultur, Stockholm.

Ritzén Jessica. (2015). "*Jag säljer hellre skedar än tigger utan för coop*". Dagens Nyheter 11 Februari. <http://www.dn.se/sthlm/jag-saljer-hellre-skedar-an-tigger-utanfor-coop/> (hämtad 2015-03-04).

Ritzén, Jessica. (2015). *20 tiggare avhystes av polisen i city*. Dagensnyheter 25 Februari. <http://www.dn.se/sthlm/20-tiggare-avhystes-av-polisen-i-city/> (Hämtad 2015-03-03).

Ritzén, Jessica. (2015). *Sveavägen kl 22:38*. Dagens Nyheter 27 Februari. <http://blogg.dn.se/sthlmimitthjarta/2015/02/27/sveavagen-kl-22-38/> (Hämtad 2015-03-04).

Sahlin, Ingrid (2002) "*Sociala problem som verklighetskonstruktioner*" i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) *Perspektiv på sociala problem* Natur och Kultur, Stockholm.

Scheufele, Dietram A. & Tweksbury, David (2007). *Framing, Agenda Setting, and Priming: The Evolution of Three Media Effects Models*. Journal of Communication 57: 9–20 <http://onlinelibrary.wiley.com.ezproxy.ub.gu.se/doi/10.1111/j.0021-9916.2007.00326.x/epdf> (hämtad 2015-03-25).

Schönstedt, Tommy, (2014). "*Maria", 16, tigger – utsätts för sexköpare*. GT 25 November. <http://www.expressen.se/gt/maria-16-tigger--utsatts-for-sexkopare/> (hämtad 2015-03-04).

Socialstyrelsens rapport om hemlöshet (2013) *Hemlöshet bland utrikesfödda personer utan permanent uppehållstillstånd i Sverige*. ISBN 978-91-7555-060-2 Artikelnr 2013-5-3 <http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/19052/2013-5-3.pdf> (hämtad 2015-04-16).

Spector, Malcom & Kitsuse, John I. (1987) *Constructing social problems* Aldine de Gruyter, New York, USA.

Sunesson, Sune (2002) "*Sociala problem och samhällsbekymmer i historien*" i Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans (red) *Perspektiv på sociala problem* Natur och Kultur, Stockholm.

Thomassen, Magdalene (2007) *Vetenskap, kunskap och praxis. Introduktion i vetenskapsfilosofi* Gleerups, Malmö.

Thurén, Torsten (2007) *Vetenskapsteori för nybörjare*. Liber, Malmö.

Tidningsutgivarna (2012) *svensk dagspress 2012 Fakta om marknad och medier*
<http://www.dagspress.se/images/stories/Mediefakta/tu%20svensk%20dagspress%202012.pdf>
(Hämtad 2015-03-01).

Vetenskapsrådet (2002) *"Forskningsetiska principer inom humanistisk- samhällsvetenskaplig forskning"*
http://lincs.gu.se/digitalAssets/1268/1268494_forskningsetiska_principer_2002.pdf

Wegerup, Jennifer. 2015. *Våga ta debatten om kåkstäder*. Aftonbladet 25 Februari.
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/jenniferwegerup/article20371469.ab> (hämtad 2015-03-04).

Wikipedia (2015) Lista över svenska tidningar ordnade efter ideologi.
http://sv.wikipedia.org/wiki/Lista_%C3%B6ver_svenska_tidningar_ordnade_efter_ideologi#Dagstidningar (Hämtad 2015-05-08)

Temamatrix

	Intervjuperson # 1	Intervjuperson # 2	Intervjuperson # 3
Vem			
<u>VILKA</u>			
Adjektiv			
Nyckelord			
INDIVID			
<u>ORSAKER</u>			
Nationella/Lokala			
STRUKTURELLA			
Eu/Hemland			
REPRESSION			
<u>ÅTGÄRDER</u>			
Nationella/Lokala			
STRUKTURELLA			

EU/Hemland			
AKTUELL BILD			
<u>MEDIA</u>			
Positiv			
PÅVERKAN			
Negativ			

Bilaga 2.

Informationsbrev till respondent

Vi är två studenter från socionomprogrammet på Göteborgs Universitet som just nu arbetar med vår C-uppsats där vi vill studera bilden av tiggeri.

Tiggeri är ett ämne som under flertal år varit aktuell för debatt såväl som i media som politiskt. Det är ett ämne som berör och upprör. Vi har tagit del av tidigare forskning där tiggeri som ett konstruerat socialt problem tas upp samt hur det skildras i svensk press.

Vi är nu intresserade av att undersöka lokala politikernas bild av tiggeri samt dess koppling till samhällsdiskursen. Hur fenomenet skildras i media ger oss en bild av samhällsdiskursen, och är något som har potential att påverka våra beslutsfattare, men även så omvänt. Därav är vi intresserade av den aktuella bilden av tiggeri bland våra lokalpolitiker.

Som respondent i vår undersökning kommer din uppgift vara att bidra med information som ger oss kunskap om lokalpolitikernas bild av tiggeri. Vi kommer enbart att använda informationen vi samlar in till ovan nämnda syfte. Som respondent är ditt deltagande fullständigt frivilligt och du har rätt till att avbryta ditt deltagande om så önskas. Vi kommer att utföra en semistrukturerad intervju, vilket innebär att vi har vissa ämnen som vi utgår från och som får sätta ramen för intervjun, istället för specifika frågor som styr. Du som respondent kommer att bli delgiven ett exemplar av uppsatsen om så önskas. Genom att ställa upp i intervjun lämnar du även ditt samtycke till:

- att vi får använda det du säger i intervjun till vår forskning samt citera dig i presentationen av vårt resultat.
- att vi kommer spela in intervjun samt transkribera materialet. Inspelningen kommer raderas efter transkribering. Vill du ta del av materialet kan detta skickas till dig.
- att du som representant för ditt parti uttalar dig, vilket resulterar i att vi inte kan garantera att utomstående inte kan ta reda på vem det är som uttalat sig då vårt urval av respondenter är relativt smalt.
- att forskningen du deltar i kommer att publiceras och kan komma att användas för vidare forskning.

Vi ser fram emot att ses och tackar dig på förhand för ditt deltagande!

Med vänliga hälsningar

Niklas Andersson &
Frida Svensson